

LỄ THẬT VỀ ĐỨC TIN

Bài 39 - Linh hồn người tin Chúa phải thực hành trách nhiệm của mình khi đã được tái sinh.

Phần 6 - Phải tôn trọng và vâng phục sự dắt dẫn của Đức Thánh-Linh.

Chúng ta cảm tạ ơn Chúa, vì nhờ Đức Thánh-Linh mà chúng ta được biết loài người có hai phần, phần xác thịt được gọi là **người thuộc về đất**, còn về phần thứ hai rất quan trọng, đó là linh hồn, còn được gọi là **người bề trong**, là **người thuộc về trời**, được Giê-Hô-Va Đức Chúa Trời tạo nên bằng hơi thở của Ngài và được dựng nên theo ảnh tượng của Đức Chúa Trời, nghĩa là được tạo nên trong sự công bình và sự thánh sạch của Lễ thật và bởi đó, linh hồn loài người được Lời Chúa định nghĩa là **“một ngọn đèn của Đức Giê-Hô-Va”**. Dầu vậy, không phải hết những người tin Chúa thì đều biết Lễ thật này, vì trong cuộc sống, người ta đã theo thói quen của xác thịt mình mà quên thân phận thật của mình, là con trai của Đức Chúa Trời chí cao. Đó là bởi vì người ta không nhìn thấy linh hồn, dù có những lúc người ta cảm nhận những sự bồn chồn, bất an hoặc lo lắng vô cớ, bởi theo trí hiểu nơi tâm trí xác thịt mà người ta không thấy có điều gì đe dọa hay là đáng phải lo lắng cả, vì thế cho nên người ta gọi những sự cảm nhận đó là linh cảm, là giác quan thứ sáu, nghĩa là sự cảm nhận đến từ linh hồn mình. Nhưng vì quá tự tin vào sự hiểu biết của xác thịt mình, nên người ta không để ý đến sự hiện diện của linh hồn cùng các dấu hiệu được tỏ ra bởi linh hồn mình, vì thế cho nên phần nhiều người tin Chúa đã bỏ qua các dấu hiệu cảnh báo những sự sẽ đến, là những sự có thể không phải bởi ngoại cảnh đem lại, mà là những sự đe dọa đến sự sống của người ta bởi chính những hành động, những lời nói, những việc làm mà người ấy đã vi phạm, hoặc đang vi phạm, hoặc đang dẫn đến sự vi phạm tiêu chuẩn, hoặc đã bị thiếu hụt các tiêu chuẩn cần phải đạt cho sự sống của linh hồn loài người, căn cứ theo mạng lệnh của Đức Chúa Trời.

Phần nhiều người tin Chúa đã vì thiếu sự hiểu biết về Luật pháp công bình của Đức Chúa Trời, mà tin theo lời truyền khẩu của loài người rằng, khi người ta đã cầu nguyện tiếp nhận Đức Chúa Jêsus Christ làm Chúa của sự sống mình, khi người ta đã trung tín nhóm lại thờ phượng Chúa, cùng làm theo các quy định của tổ chức, được gọi là Hội-Thánh mà người ấy thuộc về, thì những sự đó sẽ bảo đảm cho người ấy nhận được các phước hạnh của Đức Chúa Trời và khi Đức Chúa Jêsus Christ trở lại để đón Hội-Thánh của Ngài về thiên đàng, thì linh hồn người ấy sẽ được về thiên đàng! Sự in trí đó đã trở thành một bức màn che, khiến người đó không thấy được sự vinh hiển chói lọi của Tin-Lành Đấng Christ, là ảnh tượng của Đức Chúa Trời và chính những sự in trí đó đã dập tắt những sự than thở của linh hồn người ấy, bởi người ấy đã không tin vào những sự ban cho của Đức Thánh-Linh, là sự nói tiếng lạ, nên sự vô tin của người đó đã hãm ép Nước Đức Chúa Trời trên chính sự sống của linh hồn mình.

Thi-Thiên 42:1-11: Đức Chúa Trời ôi! linh hồn tôi mơ ước Chúa, như con nai cái thèm khát khe nước. Linh hồn tôi khát khao Đức Chúa Trời, là Đức Chúa Trời hằng sống: Tôi sẽ đến ra mắt Đức Chúa Trời chừng nào? Đang khi người ta hằng hỏi tôi: Đức Chúa Trời ngươi đâu? Thì nước mắt làm đồ ăn tôi ngày và đêm. Xưa tôi đi cùng đoàn chúng, dẫn họ đến nhà Đức Chúa Trời, có tiếng reo mừng và khen ngợi. Một đoàn đồng giữ lễ; Rày tôi nhớ lại điều ấy, và lòng buồn thảm. Hỡi linh hồn ta, vì sao ngươi sồn ngã và bồn chồn trong mình ta? Hãy trông cậy nơi Đức Chúa Trời; ta sẽ còn ngợi khen Ngài nữa; Vì nhờ mặt Ngài, bèn được cứu rỗi. Đức Chúa Trời tôi ôi! linh hồn tôi bị sồn ngã trong mình tôi; Nên từ xứ Giô-đanh, từ núi Hết-môn, và từ gò Mít-sê-a, tôi nhớ đến Chúa. Vực gọi vực theo tiếng ào ào của thác nước Chúa; Các lượn sóng và nước lớn của Chúa đã ngập tôi. Dầu vậy, ban ngày Đức Giê-hô-va sẽ sai khiến sự nhân từ Ngài; Còn ban đêm bài hát Ngài ở cùng tôi, tức là bài cầu nguyện cùng Đức Chúa Trời của mạng sống tôi. Tôi sẽ thưa cùng Đức Chúa Trời, là hòn đá tôi, rằng: Cố sao Chúa quên tôi? Nhân sao tôi phải buồn thảm Vì cơ kẻ thù nghịch hà hiếp tôi? Trong khi những cửu địch tôi hằng ngày hỏi rằng: Đức Chúa Trời ngươi đâu? Thì chúng nó sỷ nhục tôi khác nào làm gãy các xương cốt tôi. Hỡi linh hồn ta, cố sao ngươi sồn ngã và bồn chồn trong mình ta? Hãy trông cậy nơi Đức Chúa Trời; ta sẽ còn khen ngợi Ngài nữa: Ngài là sự cứu rỗi của mặt ta, và là Đức Chúa Trời ta.

Gia-cốp là người hình bóng về linh hồn của những người tin Chúa, khi đã nhận được những sự ban cho của Đức Thánh-Linh (mà La-ban là bóng) mà tự tin theo cách hiểu của xác thịt mình, khi nhìn vào Lời Chúa đã chép trong Kinh-Thánh về việc người tin Chúa phải hầu việc Chúa, mà không suy xét cẩn thận và không cầu hỏi Đức Thánh-Linh, để nhận biết ý của Ngài, nên đã tự quyết định hành động theo ý riêng mình.

Chúng ta hãy xem Lời Chúa đã chép gì về mạng lệnh của Đức Chúa Jêsus Christ, đã phán với các môn đồ của Ngài, là điều mà cho đến tận thời kỳ sau rốt này, rất nhiều người tin Chúa đã hiểu không đúng ý nghĩa

của Lời Chúa đã phán, dẫn đến việc vận dụng sai ý nghĩa của Lời Chúa, mà hành động giống như Gia-cốp trốn khỏi nhà của La-ban vậy.

Ma-thi-ơ 28:18-20: Đức Chúa Jêsus đến gần, phán cùng môn đồ như vậy: Hết cả quyền phép ở trên trời và dưới đất đã giao cho Ta. Vậy, hãy đi dạy dỗ muôn dân, hãy nhân Danh Đức Cha, Đức Con, và Đức Thánh Linh mà làm phép báp tem cho họ, và dạy họ giữ hết cả mọi điều mà Ta đã truyền cho các người. Và này, Ta thường ở cùng các người luôn cho đến tận thế.

Mác 16:15-20: Ngài phán cùng các sứ đồ rằng: Hãy đi khắp thế gian, giảng Tin Lành cho mọi người. Ai tin và chịu phép báp-tem, sẽ được rỗi; nhưng ai chẳng tin, sẽ bị đoán phạt. Vậy những kẻ tin sẽ được các dấu lạ này: lấy Danh Ta mà trừ quỷ; dùng tiếng mới mà nói; bắt rắn trong tay; nếu uống giống chi độc, cũng chẳng hại gì; hễ đặt tay trên kẻ đau, thì kẻ đau sẽ lành. Đức Chúa Jêsus phán như vậy rồi, thì được đem lên trời, ngồi bên hữu Đức Chúa Trời. Về phần các môn đồ, thì đi ra giảng đạo khắp mọi nơi, Chúa cùng làm với môn đồ, và lấy các phép lạ cặp theo lời giảng mà làm cho vững đạo.

Bản King James version chép câu 20 trên như sau: ²⁰And they went ^{G1831} forth ^{G1831}, and preached ^{G2784} every ^{G3837} where ^{G3837}, the Lord ^{G2962} working ^{G4903} with them, and confirming ^{G950} the word ^{G3056} with signs ^{G4592} following ^{G1872}. Amen ^{G281}.

Có nghĩa là: *Họ (các môn đồ) đi ra và rao giảng khắp mọi nơi, Chúa cùng làm việc với họ và xác nhận (chứng nhận, chứng minh, làm cho vững) các lời giảng (của các môn đồ) với các dấu lạ cặp theo. A-men!*

Lu-ca 24:44-53: Đoạn, Ngài phán rằng: Ấy đó là điều mà khi Ta còn ở với các người, Ta bảo các người rằng mọi sự đã chép về Ta trong luật pháp Môi-se, các sách tiên tri, cùng các Thi Thiên phải được ứng nghiệm. Bấy giờ Ngài mở trí cho môn đồ được hiểu Kinh Thánh. Ngài phán: Có lời chép rằng Đấng Christ phải chịu đau đớn dường ấy, ngày thứ ba sẽ từ kẻ chết sống lại, và người ta sẽ nhân Danh Ngài mà rao giảng cho dân các nước sự ăn năn để được tha tội, bắt đầu từ thành Giê-ru-sa-lem. Các người làm chứng về mọi việc đó; Ta đây sẽ ban cho các người điều Cha Ta đã hứa, còn về phần các người, hãy đợi trong thành cho đến khi được mặc lấy quyền phép từ trên cao. Kế đó, Ngài đem môn đồ đi đến nơi xung quanh làng Bê-tha-ni, giơ tay lên mà ban phước cho. Đang khi ban phước, Ngài lìa môn đồ mà được đem lên trời. Môn đồ thờ lạy Ngài rồi trở về thành Giê-ru-sa-lem, mừng rỡ lắm. Môn đồ cứ ở trong đền thờ luôn, ngợi khen Đức Chúa Trời.

Trong ba sách Ma-thi-ơ, Mác và Lu-ca có chép về mạng lệnh của Đức Chúa Jêsus Christ phán về trách nhiệm của các môn đồ của Ngài về chức vụ rao giảng Tin-Lành quyền phép của Nước Đức Chúa Trời cho muôn dân, nhưng sách Ma-thi-ơ và sách Mác đã không chép đủ về việc các môn đồ của Đức Chúa Jêsus Christ phải chờ ở trong thành Giê-ru-sa-lem, cho đến khi họ nhận được những sự ban cho của Đức Thánh-Linh, như sách Lu-ca đã chép rõ và đúng như những sự đã xảy đến với các môn đồ của Đức Chúa Jêsus Christ, như đã chép trong sách Công vụ các sứ đồ.

Công vụ các sứ đồ 1:1-9: Hỡi Thê-ô-phi-lô, trong sách thứ nhất ta, ta từng nói về mọi điều Đức Chúa Jêsus đã làm và dạy từ ban đầu, cho đến ngày Ngài được cất lên trời, sau khi Ngài cậy Đức Thánh Linh mà răn dạy các sứ đồ Ngài đã chọn. Sau khi chịu đau đớn rồi, thì trước mặt các sứ đồ, Ngài lấy nhiều chứng cứ tỏ ra mình là sống, và hiện đến với các sứ đồ trong bốn mươi ngày, phán bảo những sự về nước Đức Chúa Trời. Lúc ở với các sứ đồ, Ngài dặn rằng đừng ra khỏi thành Giê-ru-sa-lem, nhưng phải ở đó chờ điều Cha đã hứa, là điều các người đã nghe ta nói. Vì chưng Giăng đã làm phép báp-tem bằng nước, nhưng trong ít ngày, các người sẽ chịu phép báp-tem bằng Đức Thánh Linh. Vậy, những người nhóm tại đó thưa cùng Ngài rằng: Lạy Chúa, có phải trong lúc này Chúa sẽ lập lại nước Y-sơ-ra-ên chăng? Ngài đáp rằng: Kỳ hạn và ngày giờ mà Cha đã tự quyền định lấy, ấy là việc các người chẳng nên biết. Nhưng khi Đức Thánh Linh giáng trên các người, thì các người sẽ nhận lấy quyền phép, và làm chứng về Ta tại thành Giê-ru-sa-lem, cả xứ Giu-đê, xứ Sa-ma-ri, cho đến cùng trái đất. Ngài phán bấy nhiêu Lời rồi, thì được cất lên trong lúc các người đó nhìn xem Ngài, có một đám mây tiếp Ngài khuất đi, không thấy nữa.

Phần nhiều người tin Chúa đã vội vàng áp dụng mạng lệnh của Đức Chúa Jêsus Christ về việc các môn đồ, nghĩa là các tông đồ của Đức Chúa Jêsus Christ, sẽ đi ra rao giảng Tin-Lành cho muôn dân, là các lời được

chép trong sách Ma-thi-ơ đoạn 18, và trong sách Mác, mà cho rằng họ đã hợp pháp để đi ra truyền giáo (rao giảng Tin-Lành) sau khi họ đã tiếp nhận Đức Chúa Jêsus Christ làm Chúa của sự sống mình. Nhưng họ lại bỏ qua Lời Chúa chép trong sách Lu-ca đoạn 24 và sách Công vụ các sứ đồ đoạn 1, có lời giảng của sứ đồ Phi-e-rơ đúng như Lời Chúa đã chép trong sách Lu-ca đoạn 24, đó là các môn đồ của Đức Chúa Jêsus Christ (chứ không phải là những người tin Chúa mà chưa phải là môn đồ của Đức Chúa Jêsus Christ), đã chờ ở trong thành Giê-ru-sa-lem cho đến ngày lễ Ngũ-tuần (32 A.D.), Đức Thánh-Linh đã giảng trên họ và các môn đồ của Đức Chúa Jêsus Christ đều nhận được sự ban cho của Đức Thánh-Linh, bấy giờ, chính Đức Thánh-Linh đã hành động trên các môn đồ của Ngài và việc truyền giảng Tin-Lành liền được bắt đầu, như Lời Chúa đã chép.

Công vụ các sứ đồ 2:1-39: **Đến ngày lễ Ngũ tuần, môn đồ nhóm họp tại một chỗ. Thành linh, có tiếng từ trời đến như tiếng gió thổi ào ào, đầy khắp nhà môn đồ ngồi. Các môn đồ thấy lưỡi rời rạc từng cái một, như lưỡi bằng lửa hiện ra, đậu trên mỗi người trong bọn mình. Hết thấy đều được đầy dẫy Đức Thánh Linh, khởi sự nói các thứ tiếng khác, theo như Đức Thánh Linh cho mình nói. Và, bấy giờ có người Giu-đa, kẻ mộ đạo, từ các dân thiên hạ đến, ở tại thành Giê-ru-sa-lem. Lúc tiếng ấy vang ra, dân chúng chạy đến, ai nấy đều sững sờ vì mỗi người đều nghe các môn đồ nói tiếng xứ mình. Chúng đều sợ hãi và lấy làm lạ mà rằng: Hết thấy người nói đó, há chẳng phải là người Ga-li-lê sao? Vậy thì, sao chúng ta nghe ai nấy đều nói tiếng riêng của xứ chúng ta sanh đẻ? Nào người Bạt-thê, Mê-di, Ê-la-mít, kẻ ở tại Mê-sô-bô-ta-mi, Giu-đê, Cáp-ba-đốc, Bông, A-si, Phi-ri-gi, Bam-phi-ly, Ê-díp-tô, đất Li-by gần Sy-ren, nào kẻ từ Rô-ma đến, cả người Giu-đa hoặc người mới theo đạo Giu-đa, người Gờ-rét (*Greek*) và Ả-rập nữa, chúng ta đều nghe họ lấy tiếng chúng ta mà nói những sự cao trọng của Đức Chúa Trời. Ai ai đều sợ hãi, không biết nghĩ làm sao, bèn nói với nhau rằng: Việc này là nghĩa làm sao? Nhưng có kẻ lại nhạo báng rằng: Họ say rượu mới đó. Bấy giờ, Phi-e-rơ đứng ra cùng mười một sứ đồ, cất tiếng nói với dân chúng rằng: Hỡi người Giu-đa, và mọi người ở tại thành Giê-ru-sa-lem, hãy biết rõ điều này, và lắng tai nghe lời ta. Những người này chẳng phải say như các người ngờ đâu, vì bây giờ mới là giờ thứ ba ban ngày. Nhưng ấy là điều đáng tiên tri Giô-ên đã nói tiên tri rằng: Đức Chúa Trời phán: Trong những ngày sau rốt, Ta sẽ đổ Thần Ta khắp trên mọi xác thịt; Con trai và con gái các ngươi đều sẽ nói lời tiên tri, bọn trai trẻ sẽ thấy chiêm lạ, và các người già cả sẽ có chiêm bao. Phải, trong những ngày đó, Ta sẽ đổ Thần Ta khắp trên các đầy tớ trai và gái Ta, chúng nó đều nói lời tiên tri; Ta lại sẽ tỏ ra sự lạ lùng ở trên trời, và dấu lạ ở dưới đất; Tức là máu, lửa, và luồng khói; Mặt trời sẽ biến nên tối tăm, mặt trăng hóa ra máu, trước ngày lớn và vinh hiển của Chúa chưa đến; Và lại ai cầu khẩn Danh Chúa thì sẽ được cứu. Hỡi người Y-sơ-ra-ên, hãy nghe lời này: Đức Chúa Jêsus ở Na-xa-rét, tức là Người mà Đức Chúa Trời đã dùng làm việc quyền phép, sự lạ và dấu lạ ở giữa các người, để làm chứng cho Người trong vòng các người, như chính các người đều biết. Người đó bị nộp theo ý định trước và sự biết trước của Đức Chúa Trời, các người đã mượn tay độc ác mà đóng đinh Người trên thập tự giá và giết đi. Nhưng Đức Chúa Trời đã khiến Người sống lại, bứt đứt dây trói của sự chết, vì nó không thể giữ Người lại dưới quyền nó. Bởi chưng vua Đa-vít có nói về Người rằng: Tôi từng thấy Chúa ở trước mặt tôi luôn, Vì Ngài ở bên hữu tôi, hầu cho tôi chẳng bị rúng động chút nào. Bởi cơ đó, lòng tôi vui vẻ, lưỡi tôi mừng rỡ, và xác thịt tôi cũng sẽ yên nghỉ trong sự trông cậy; Vì Chúa sẽ chẳng để linh hồn tôi nơi âm phủ, và chẳng cho Đấng Thánh của Ngài hư nát đâu. Chúa đã cho tôi biết đường sự sống; Cũng sẽ cho tôi đầy lòng vui mừng trước mặt Ngài. Hỡi anh em, ta thật có thể nói cách vững vàng với anh em về tổ Đa-vít rằng người đã chết và chôn rồi, ngày nay mồ mả người còn ở giữa chúng ta. Nhưng, vì người là đáng tiên tri, và biết Đức Chúa Trời đã thề hứa với người sẽ cho một hậu tự người ngồi trên ngai mình, thì người đã thấy trước và nói trước về sự sống lại của Đấng Christ rằng: Ngài chẳng bị để nơi âm phủ, và xác thịt Ngài chẳng thấy sự hư nát. Đức Chúa Jêsus này, Đức Chúa Trời đã khiến sống lại, và chúng ta thấy đều làm chứng về sự đó. Vậy, sau khi Ngài đã được đem lên bên hữu Đức Chúa Trời, và từ nơi Cha đã nhận lấy Đức Thánh Linh mà Cha đã hứa ban cho, thì Ngài đổ Đức Thánh Linh ra, như các người đang thấy và nghe. Vì vua Đa-vít chẳng hề lên trời, nhưng chính người có nói: Chúa đã phán cùng Chúa tôi rằng: Hãy ngồi bên hữu Ta, cho đến chừng nào Ta để kẻ thù nghịch người dưới chân Người, đặt làm bệ cho người. Vậy, cả nhà Y-sơ-ra-ên khá biết chắc rằng Đức Chúa Trời đã tôn Jêsus này, mà các người đã đóng đinh trên thập tự giá, làm Chúa và Đấng Christ. Chúng nghe bấy nhiêu lời, trong lòng cảm**

động, bèn hỏi Phi-e-rơ và các sứ đồ khác rằng: Hỡi anh em, chúng ta phải làm chi? Phi-e-rơ trả lời rằng: Hỡi hỡi cái, ai nấy phải nhân Danh Đức Chúa Jêsus chịu phép báp-tem, để được tha tội mình, rồi sẽ được lãnh sự ban cho Đức Thánh Linh. Vì lời hứa thuộc về các người, con cái các người, và thuộc về hết thảy mọi người ở xa, tức là bao nhiêu người mà Chúa là Đức Chúa Trời chúng ta sẽ gọi.

Các mạng lệnh mà Đức Chúa Jêsus Christ đã phán đều là Luật pháp và không thể bỏ được, vì Ngài là Đấng cứu chuộc và Ngài cũng là Đấng bảo lãnh linh hồn của những người được Ngài chuộc bằng huyết của chính Ngài ở trước mặt Đức Chúa Trời và nhờ sự được bảo lãnh của Đức Chúa Jêsus Christ và nhờ Đức Chúa Jêsus Christ làm Đấng trung bảo, mà những linh hồn được cứu chuộc bởi huyết của Ngài được Giê-Hô-Va Đức Chúa Trời, là Đức Chúa Cha chấp nhận cho được làm con của Ngài và được nhận lãnh những sự ban cho Đức Thánh-Linh, để nhờ quyền phép của Đức Thánh-Linh mà những linh hồn đó được sự sống lại và được dắt dẫn bởi Đức Thánh-Linh, là Thần Lẽ thật mà được thấy Nước Đức Chúa Trời và sẽ được vào trong Nước Đức Chúa Trời.

Hê-bơ-rơ 7:20-28: **Vả lại, sự thay đổi này chẳng phải là không có Lời thề mà được làm ra. Những thầy tế lễ khác không bởi Lời thề mà được lập lên, nhưng Ngài đã được lập lên bằng Lời thề, bởi Đấng đã phán cùng Ngài rằng: Chúa đã thề rồi, và không hối Lời thề ấy đâu; Con làm thầy tế lễ đến đời đời. Vì thế, Đức Chúa Jêsus đã trở nên Đấng bảo lãnh cho một cái giao ước rất tôn trọng hơn cái trước. Vả lại, số thầy tế lễ rất nhiều, vì sự chết nên không giữ luôn được chức vụ. Nhưng Ngài, vì hằng có đời đời, nên giữ lấy chức tế lễ không hề đổi thay. Bởi đó Ngài có thể cứu toàn vẹn những kẻ nhờ Ngài mà đến gần Đức Chúa Trời, vì Ngài hằng sống để cầu thay cho những kẻ ấy. Ấy đó thật là thầy tế lễ thượng phẩm mà chúng ta có cần dùng, thánh khiết, không tội, không ô uế, biệt khỏi kẻ có tội, được cất lên cao hơn các tầng trời: không như những thầy tế lễ thượng phẩm khác, cần phải hằng ngày dâng tế lễ, trước vì tội mình, sau vì tội dân; Ngài làm việc đó một lần thì đủ cả, mà dâng chính mình Ngài làm tế lễ. Vì luật pháp lập những người vốn yếu đuối làm thầy tế lễ thượng phẩm; nhưng Lời thề có sau luật pháp thì lập Con, là Đấng đã nên trọn lành đời đời.**

Chữ **bảo lãnh - surety**^{G1450} chép trong câu 22 trên, đó là chữ ἑγγυος - *egguos*, số 1450 của tiếng Hy-lạp, có nghĩa là: *sự bảo đảm, vật bảo đảm chắc chắn, của thế chấp, của tin, của thế nợ, lời hứa, lời cam kết*;

Hê-bơ-rơ 9:1-28: **Ước trước cũng có những luật về việc thờ phượng và một nơi thánh dưới đất. Vả, một đền tạm đã dựng lên: phần thứ nhất gọi là nơi thánh, có chân đèn, bàn và báp-tem bày ra; rồi đến phía trong màn thứ hai, tức là phần gọi là nơi rất thánh, có lư hương bằng vàng và hòm giao ước, toàn bọc bằng vàng. Trong hòm có một cái bình bằng vàng đựng đầy ma-na, cây gậy trở hoa của A-rôn, và hai bảng giao ước; phía trên có hai ché-ru-bin vinh hiển, bóng nó che phủ nơi chuộc tội. Nhưng đây không phải dịp kể các điều đó cho rõ ràng. Các vật đã sắp đặt như vậy, hằng ngày những thầy tế lễ vào phần thứ nhất trong đền tạm, dâng làm trọn việc tế lễ; nhưng, phần thứ hai, thì mỗi năm một lần chỉ một mình thầy tế lễ thượng phẩm vào, chẳng bao giờ mà không đem huyết dâng vì chính mình và vì sự lầm lỗi dân chúng. Đức Thánh Linh lấy đó chỉ ra rằng hễ đền tạm thứ nhất đang còn, thì đường vào nơi rất thánh chưa mở. Ấy là một hình bóng chỉ về đời bây giờ, để tỏ rằng các lễ vật và hy sinh dâng đó, không có thể làm cho kẻ thờ phượng được vẹn lành về lương tâm. Đó chẳng qua là mạng lệnh của xác thịt, cũng như các lễ ăn, uống, rửa sạch, chỉ lập cho đến kỳ hoán cải vậy. Nhưng Đấng Christ đã hiện đến, làm thầy tế lễ thượng phẩm của những sự tốt lành sau này; Ngài đã vượt qua đền tạm lớn hơn và trọn vẹn hơn, không phải tay người dựng ra, nghĩa là không thuộc về đời này; Ngài đã vào nơi rất thánh một lần thì đủ hết, không dùng huyết của dê đực và của bò con, nhưng dùng chính huyết mình, mà được sự chuộc tội đời đời. Vì nếu huyết của dê đực bò đực cùng tro bò cái tơ mà người ta rưới trên kẻ ô uế còn làm sạch được phần xác thịt họ và nên thánh thay, huống chi huyết của Đấng Christ, là Đấng nhờ Đức Thánh Linh đời đời, dâng chính mình không tì tích cho Đức Chúa Trời, thì sẽ làm sạch lương tâm anh em khỏi công việc chết, dâng hầu việc Đức Chúa Trời hằng sống, là đường nào! Nhân đó, Ngài là Đấng trung bảo của giao ước mới, để khi Ngài chịu chết mà chuộc tội đã phạm dưới giao ước cũ, thì những kẻ được kêu gọi nhận lãnh cơ nghiệp đời đời đã hứa cho mình. Vì khi có chúc thư (*từ di chúc*), thì cần phải đợi đến kẻ trời chết đã. Chúc thư chỉ có giá trị sau lúc chết, vì hễ kẻ trời còn sống thì nó không có quyền**

gì. Ấy vậy, chính giao ước trước nào chẳng phải là không dùng huyết mà lập. Lúc Môi-se phán mọi điều răn của luật pháp cho dân chúng, có lấy huyết của bò con và dê đực, với nước, dây nhung đỏ tía và nhàn ngũ tất rảy trên sách cùng trên cả dân chúng, mà nói rằng: Đây là huyết của sự giao ước mà Đức Chúa Trời đã dạy lập với các người. Đoạn, người cũng lấy huyết rảy đền tạm cùng mọi đồ thờ. Theo luật pháp thì hầu hết mọi vật đều nhờ huyết mà được sạch: không đổ huyết thì không có sự tha thứ. Vậy, nếu những tượng chỉ về các vật trên trời đã phải nhờ cách ấy mà được sạch, thì chính các vật trên trời phải nhờ của lễ càng quý trọng hơn nữa để được sạch. Và Đấng Christ chẳng phải vào nơi thánh bởi tay người làm ra, theo kiểu mẫu nơi thánh thật, bèn là vào chính trong trời, để bây giờ vì chúng ta hiện ra trước mặt Đức Chúa Trời. Ấy chẳng phải là dâng chính mình Ngài nhiều lần, như thầy tế lễ thượng phẩm mỗi năm vào trong nơi rất thánh mà dâng huyết không phải là huyết mình; bằng chẳng vậy, thì từ buổi sáng thế đến nay, Ngài đã phải chịu khổ nhiều lần rồi. Nhưng hiện nay đến cuối cùng các thời đại, Ngài đã hiện ra chỉ một lần, dâng mình làm tế lễ để cất tội lỗi đi. Theo như đã định cho loài người phải chết một lần, rồi chịu phán xét, cũng vậy, Đấng Christ đã dâng mình chỉ một lần để cất tội lỗi của nhiều người; Ngài lại sẽ hiện ra lần thứ hai, không phải để cất tội lỗi đi nữa, nhưng để ban sự cứu rỗi cho kẻ chờ đợi Ngài.

Chữ trung bảo - mediator^{G3316} chép trong câu 15 trên, đó là chữ μεσίτης - mesites, số 3316 của tiếng Hy-lạp, có nghĩa là: *người ở giữa, người làm công việc giảng hòa giữa các bên có liên quan, người làm trung gian hoà giải, người truyền tin căn bản bảo đảm về thời gian trước hoặc hiện tại hoặc sau này liên quan tới mối quan hệ, liên quan tới sự chuyển giao hoặc trình tự chuyển giao của sự hoà giải;*

Đức Chúa Jêsus đã cảnh cáo hết thảy các môn đồ của Ngài, nghĩa là với hết thảy những người sẽ được gọi vào chức vụ làm môn đồ của Đức Chúa Jêsus Christ, phải tôn trọng từng chấm từng nét trong các mạng lệnh của Ngài, cũng như trong các mạng lệnh của Đức Chúa Trời, được chép trong Kinh-Thánh, vì nếu người ta không tôn trọng, dù chỉ là một chấm, hay là một nét chữ trong Luật pháp, thì công việc của họ sẽ không thành công, thậm chí là phải thất bại hoặc phạm tội vi phạm mạng lệnh của Đức Chúa Trời.

Giăng 15:5-8: Ta là gốc nho, các người là nhánh. Ai cứ ở trong Ta và Ta trong họ thì sinh ra lắm trái; vì ngoài Ta, các người chẳng làm chi được. Nếu ai chẳng cứ ở trong Ta thì phải ném ra ngoài, cũng như nhánh nho; nhánh khô đi, người ta lượm lấy, quăng vào lửa, thì nó cháy. Ví bằng các người cứ ở trong Ta, và những Lời Ta ở trong các người, hãy cầu xin mọi điều mình muốn, thì sẽ được điều đó. Đây, Cha Ta sẽ được sáng Danh là thế nào: ấy là các người được kết nhiều quả, thì sẽ làm môn đồ của Ta vậy.

Chúng ta đã biết, mọi sự đã chép trong sách Sáng thế ký cũng như trong năm sách của Môi-se, chỉ có thể được giải nghĩa thông qua quyền phép của Đức Chúa Jêsus Christ mà thôi, nghĩa là qua Thánh-Linh của Đấng Christ mà chúng ta mới được biết những sự sâu nhiệm được giấu trong những sự đã chép đó.

Như các bài trước chúng ta đã học và biết lý do La-ban phải đuổi theo Gia-cốp trong suốt bảy ngày đường đó là bóng về công việc của Đức Thánh-Linh, là Thần Lẽ thật, sẽ hành động theo sát những người được chọn của Ngài, kể từ khi Giê-Hô-Va Đức Chúa Trời lập giao ước với Áp-ra-ham, cho tới khi tận thế (**số bảy là con số đại diện cho một thời gian trọn vẹn, đầy đủ trong những công việc thuộc về kế hoạch của Đức Chúa Trời đối với muôn vật theo ý Ngài đã định**), để giúp đỡ, để kiểm tra, để làm cho trọn vẹn công việc mà Giê-Hô-Va Đức Chúa Trời đã định.

Lý do khiến La-ban phải đuổi theo Gia-cốp ấy là bóng về việc Đức Thánh-Linh kiểm tra xem tội lỗi của Ngài (mà Gia-cốp là bóng về những người được chọn của Đức Thánh-Linh) có nhận biết chân giá trị của Luật pháp văn tự được chép trong Kinh-Thánh hay không, mà chân giá trị của Luật pháp đó là ảnh tượng của Đức Chúa Trời. Qua những sự đã chép trong Kinh-Thánh mà chúng ta được Đức Thánh-Linh tỏ cho biết rằng, trong hết thảy những sự ban cho của Đức Thánh-Linh, mà Lê-a, Xinh-ba, Bi-la cùng các bông trái được sanh ra bởi những sự ban cho đó, đều không có ảnh tượng của Đức Chúa Trời, vì những sự đó thuộc về quyền phép của Đức Chúa Trời, còn ảnh tượng của Đức Chúa Trời chỉ có trong Luật pháp văn tự mà Giê-Hô-Va Đức Chúa Trời đã ban cho Môi-se, để truyền dạy lại cho dân Y-sơ-ra-ên, cùng cho tuyển dân của Đức Chúa Trời mà thôi.

Khi Gia-cốp thấy La-ban không tìm thấy các pho tượng của mình, thì người đã nổi giận với La-ban và tự bênh vực mình, qua những sự kể lể về công khó của mình mà chúng ta đã học trong bài trước (Bài 38), đó là bóng về việc vào thời kỳ sau rốt này, khi Đức Thánh-Linh dùng những người được Ngài chọn để rao giảng ra những sự sâu nhiệm của Lời Đức Chúa Trời và khi các Lễ thật đó được tỏ ra và những người tin Chúa hoặc những người mang danh là người hầu việc Chúa được nghe, thì không phải hết thảy những người đó sẽ chấp nhận các Lễ thật đó, bởi các Lễ thật đó được công bố ra từ môi miệng của loài người và bởi sự ganh tỵ mà người ta không chấp nhận những người công bố các Lễ thật đó là tôi tớ của Đức Chúa Jê-sus Christ, là những người được Đức Thánh-Linh chọn, nên người ta không chấp nhận những sự đã được công bố đó là Lễ thật, bởi những người giảng các Lễ thật đó không phải thiên sứ, nên người ta không phục, như khi xưa những người Giu-đa đã không chấp nhận Đức Chúa Jê-sus là Đấng Christ, vì theo họ được biết Chúa Jê-sus sanh ra trong nhà của Giô-sép, thợ mộc thuộc chi phái Giu-đa. Như Đức Chúa Jê-sus đã phán rằng: **“Quả thật, Ta nói cùng các ngươi, không có một đấng tiên tri nào được trọng đãi trong quê hương mình.”** (Lu-ca 4:24).

Việc Gia-cốp đã tự bênh vực mình đó thì ngày nay những người trong các hệ phái Tin-Lành không để cho Đức Thánh-Linh cai trị, không có ân tứ của Đức Thánh-Linh, không tin việc nói tiếng lạ, không tin vào phép lạ, thì họ cũng lấy công lao của sức lực mình, lấy sự trung tín nhóm lại thờ phượng Chúa vào các ngày Chúa nhật cùng những công việc làm chứng đạo, qua sự thăm viếng chăm sóc và làm chứng về tình yêu của Đức Chúa Trời đã ban Con một Ngài, là Đức Chúa Jê-sus Christ đến thế gian này để cứu rỗi nhân loại và họ đã sốt sắng nói về Đức Chúa Jê-sus và dạy người ta hãy tin đến Danh Đức Chúa Jê-sus Christ để được cứu rỗi và người ta lấy những sự sốt sắng đó để chứng minh rằng họ đã tin Chúa và yêu mến Chúa. Nhưng họ đã bỏ qua các tiêu chuẩn Thánh cho Đức Giê-hô-va, bỏ qua sự phải nhờ quyền phép của Lễ thật và của Đức Thánh-Linh để được tái sanh linh hồn mình. Họ bỏ qua việc mọi người tin Chúa phải được báp-tem bằng Đức Thánh-Linh và việc mọi người tin Chúa phải trở nên môn đồ của Đấng Christ và phải mặc lấy người mới, như Lời Chúa đã chép (Ê-phê-sô 4:24, Cô-lô-se 3:10). Miệng của những người tin Chúa trong các hệ phái đó luôn nói cảm tạ Chúa đã ban phước cho họ được bình an, được thịnh vượng, được giàu có, có nhiều tín hữu và họ nói rằng, đó là bằng chứng Đức Chúa Trời đã chứng nhận công việc họ làm đó là đúng, nên Ngài đã ban phước cho họ. Nhưng họ lại bỏ qua tiêu chuẩn làm con kế tự Đức Chúa Trời và quyền được đồng với Đấng Christ cai trị trong Nước của Ngài. Họ không nhìn vào lời cảnh cáo của Đức Chúa Jê-sus Christ, được chép trong sách Khải huyền.

Khải huyền 3:14-22: Người cũng hãy viết cho thiên sứ của Hội thánh Lao-đi-xê rằng: Đây là Lời phán của Đấng A-men, Đấng làm chứng thành tín chân thật, Đấng làm đầu cội rễ cuộc sáng thế của Đức Chúa Trời: Ta biết công việc của ngươi; ngươi không lạnh cũng không nóng. Ước gì ngươi lạnh hoặc nóng thì hay! Vậy, vì ngươi hâm hẩm, không nóng cũng không lạnh, nên Ta sẽ nhả ngươi ra khỏi miệng Ta. Vả, ngươi nói: Ta giàu, Ta nên giàu có rồi, không cần chi nữa; song ngươi không biết rằng mình khổ sở, khốn khó, nghèo ngặt, đui mù và lỏa lồ. Ta khuyên ngươi hãy mua vàng thử lửa của Ta, hầu cho ngươi trở nên giàu có; mua những áo trắng, hầu cho ngươi được mặc vào và điều xấu hổ về sự trần truồng ngươi khỏi lộ ra; lại mua thuốc xức mắt đặng thoa mắt ngươi, hầu cho ngươi thấy được. Phàm những kẻ Ta yêu thì Ta quả trách sửa phạt; vậy hãy có lòng sốt sắng, và ăn năn đi. Nay, Ta đứng ngoài cửa mà gõ; nếu ai nghe tiếng Ta mà mở cửa cho, thì Ta sẽ vào cùng người ấy, ăn bữa tối với người, và người với Ta. Kẻ nào thắng, Ta sẽ cho ngồi với Ta trên ngai Ta, như chính Ta đã thắng và ngồi với Cha Ta trên ngai Ngài. Ai có tai, hãy nghe Lời Đức Thánh Linh phán cùng các Hội thánh!

Trở lại với Sáng thế ký đoạn 31, khi La-ban thấy Gia-cốp không vui về việc mình đuổi theo tìm kiếm mấy pho tượng và khi La-ban thấy Gia-cốp không hề để ý đến giá trị của các pho tượng của mình, thì La-ban đã chiều theo ý của Gia-cốp như thế nào.

Sáng thế ký 31:43: La-ban đáp cùng Gia-cốp mà rằng: Các đứa gái này là con của cậu; các đứa trẻ này là trẻ của cậu; các bầy súc vật tức là bầy của cậu, và các vật chi cháu thấy được tức của cậu hết; ngày nay cậu sẽ làm chi được cùng các con gái hay là các cháu cậu đó?

Chữ **đứa gái** - daughters^{H1323} chép trong câu 43 trên, đó là chữ בַּת - bath, số 1323 ra từ chữ בָּנָה - banah, số 1129 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: **con gái, người nữ; để tạo lập, để xây dựng, để thiết lập, để xây dựng**

lại, để sửa chữa, để làm cho vững lập, để sanh sản con cái;

Chữ **các đứa trẻ** - **these children**^{H1121} chép trong câu 43 trên, đó là chữ **בָּנָיִם** - **banah**, số 1129 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: **để xây dựng, để thiết lập, để tạo lập, để xây dựng lại, để sửa chữa, để sanh sản con cái**, nghĩa bóng về chữ **lời đã phán ra khỏi miệng của Đức Chúa Trời**, được ví là **con một của Đức Chúa Trời**.

Chữ **các bầy súc vật** - **these cattle**^{H6629} chép trong câu 43 trên, đó là chữ **בְּיָמֵי** - **tso'n**, số 6629 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: **những bầy gia súc là chiên hoặc dê còn nhỏ, để di dân, để di trú ra nước ngoài, giáo dân;**

Chữ **cháu thấy** - **thou seest**^{H7200} chép trong câu 43 trên, đó là chữ **רָאִיתָ** - **ra'ah**, số 7200 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: **nhìn thấy, xuất hiện ra, biểu lộ ra, chứng tỏ, chứng minh, chấp nhận, đồng ý, cân nhắc, quan tâm đến, lưu ý đến, kinh nghiệm được, từng trải qua, nếm mùi, chịu đựng, phân biệt được, nhận thức được, lĩnh hội được, hiểu được, tôn trọng;**

Chữ **làm - do**^{H6213} chép trong câu 43 trên, đó là chữ **עָשָׂה** - **asah**, số 6213 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: **làm, làm cho, thực hiện, tạo thành, cấu thành, rập theo khuôn mẫu, hoàn thành, làm cho trọn, tạo nên, sửa soạn, duy trì, cam kết, có trách nhiệm với, quan sát, nhận xét, theo dõi, đi theo, hộ tống, bổ nhiệm;**

Chữ **ngày nay** - **this day**^{H3117} chép trong câu 43 trên, đó là chữ **יוֹמָא** - **yowm**, số 3117 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: **ngày, thời gian, thời đại, thời kỳ, năm, cuộc đời, hiện tại, hiện nay, hiện bây giờ, tiếp tục tiếp diễn, vĩnh viễn, một khoảng thời gian được xác định bởi giới hạn hoặc luôn luôn;**

Trọng ý nghĩa của câu 43 này theo Lẽ thật, đó là Đức Thánh-Linh (La-ban là bóng) đã tỏ ra cho Gia-cốp và cũng là cho hết thảy những người mang danh là người tin Chúa, thậm chí là những người đã nhận biết Đức Thánh-Linh và đã nhờ quyền phép của Đức Thánh-Linh và Lẽ thật mà được tái sinh linh hồn mình, nhưng sau đó lại không noi theo Đức Thánh-Linh, không nhờ cậy Đức Thánh-Linh, mà tự cho mình đã có đủ sức để tự làm được công việc truyền giáo, có thể lập bầy, mở nhóm, mở hệ phái và có thể dạy lại cho những người mới tin nhận Đức Chúa Jêsus Christ làm Chúa của sự sống mình bằng những kinh nghiệm của xác thịt mình, như trung tín thờ phượng Chúa, trung tín học Lời của Đức Chúa Trời chép trong Kinh-Thánh, trung tín trong các công việc gây dựng Hội-Thánh cùng mọi thứ liên quan đến việc tổ chức thờ phượng, giảng dạy mười điều răn, dâng hiến phần mười, nghĩa là làm hết thảy những sự mà mọi người tin Chúa sẽ phải làm theo những yêu cầu về thủ tục của một tổ chức mà người ta thường gọi là Hội-Thánh của Đức Chúa Jêsus Christ, sẽ phải làm, là những sự sơ học của Tin-Lành, nhưng không có Lẽ thật được rao giảng, không có quyền phép của Đức Thánh-Linh, không thờ phượng Đức Chúa Trời bằng tâm thần và bằng Lẽ thật và đương nhiên là không có chuyện khiến cho những người tin Chúa trong các tổ chức như vậy được trở nên một dòng dõi thánh, một nước thầy tế lễ và phải được trở nên người mới, là người được dựng nên theo ảnh tượng của Đức Chúa Trời.

Đức Thánh-Linh phán với những người tin Chúa ở trong tình trạng thuộc linh như Gia-cốp đã phân bua tự bênh vực mình với La-ban về những công khó của mình khi người còn ở với La-ban, là những sự thuộc về thân thể xác thịt của mọi người tin Chúa phải làm theo sự cai trị của linh hồn được tái sinh bởi những sự ban cho của Đức Thánh-Linh, rằng: **“Các đứa gái này là con của cậu; các đứa trẻ này là trẻ của cậu; các bầy súc vật tức là bầy của cậu, và các vật chi cháu thấy được tức của cậu hết; ngày nay cậu sẽ làm chi được cùng các con gái hai là các cháu cậu đó”** (Sáng thế ký 31:43)

Theo Lẽ thật thì hết thảy những sự mà Gia-cốp đã nhận được từ La-ban kể từ khi người đến với La-ban và chăn bầy cho La-ban, đều là bóng về phần trách nhiệm của mọi người đã tin đến Danh của Đức Chúa Jêsus Christ phải làm, là học, suy gẫm, tuân theo các mạng lệnh cùng các điều răn của Đức Chúa Trời, như Đức Chúa Jêsus Christ đã vâng giữ các mạng lệnh cùng các điều răn của Đức Chúa Cha và cứ ở trong sự yêu thương của Đức Chúa Cha vậy (Giăng 15:10). Bản tiếng Việt dịch là **các đứa gái**, nhưng nguyên bản chép là **These daughters**^{H1323} - **những con gái này** là của La-ban, tức là Lê-a, Ra-chên, Xinh-ba và Bi-la đều thuộc về La-ban, còn **các đứa trẻ**, nghĩa là những đứa con của Gia-cốp, mà theo Lẽ thật trong ngôn ngữ Hê-bơ-rơ, thì gốc của chữ **con trẻ** đó là bóng về Lời của Đức Chúa Trời, cũng thuộc về La-ban, nghĩa là những sự mà Gia-cốp đã nhận được từ La-ban đó là bóng về những sự ban cho của Đức Thánh-Linh, Thần của Giê-Hô-Va Đức Chúa Trời toàn năng. Nhưng Gia-cốp đã quên mất sự thật căn bản này, mà cho rằng những sự đó là của mình và mình có quyền chi phối, có quyền sử dụng những sự thuộc về mình, để làm theo ý riêng mình.

La-ban đã nói với Gia-cốp rằng, vì Gia-cốp đã không chấp nhận sự thật về những sự mà người tưởng rằng đó là của mình, thuộc về mình, không còn liên quan gì đến La-ban nữa! thì La-ban đã tỏ cho Gia-cốp hay rằng, vì Gia-cốp đã nghĩ như vậy, dù hết thấy những sự mà Gia-cốp đã có nhờ những sự ban cho của mình, thì kể từ giờ phút Gia-cốp không chấp nhận sự thật đó về sau này, La-ban sẽ không còn theo dõi, không còn xem xét, không còn quan tâm đến, không còn thực hiện những sự thuộc về trách nhiệm của mình nữa, không còn phải lo duy trì, không còn phải lo các phần đã cam kết nữa, không phải lo hộ tống, không còn phải lo bổ nhiệm, không còn phải lo làm thế nào để những sự thuộc về La-ban mà Gia-cốp đã giữ lấy đó được rập như khuôn mẫu theo ảnh tượng của La-ban nữa, là những sự mà La-ban đã nói với Gia-cốp rằng: **ngày nay cậu sẽ làm chi được cùng các con gái hay là các cháu cậu đó?** Mà ý nghĩa của làm - do^{H6213} chép trong câu 43 trên, đó là chữ אָשָׁח - 'asah, số 6213 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: *làm cho, thực hiện, tạo thành, cấu thành, rập theo khuôn mẫu, hoàn thành, làm cho trọn, tạo nên, sửa soạn, duy trì, cam kết, có trách nhiệm với, quan sát, nhận xét, theo dõi, đi theo, hộ tống, bổ nhiệm;*

Tiếp theo câu 43, La-ban đã yêu cầu Gia-cốp lập một giao ước với mình, hầu cho kể từ đó về sau, Gia-cốp không thể trách cứ La-ban về bất cứ điều gì sẽ xảy đến với người, là hậu quả của việc người đã tự bệnh vực mình, mà không nhận biết chủ quyền của La-ban trên những sự vốn thuộc về La-ban.

Sáng thế ký 31:44: Vậy bây giờ, hê! chúng ta kết ước cùng nhau, để dùng làm chứng cho cậu và cháu.

Chữ **vậy bây giờ** - Now^{H6258} chép trong câu 44 trên, đó là chữ אָתָּה - 'attah, số 6258 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: *từ nay trở đi, ngay lúc này trở về sau và cho đến mãi mãi, ngay lập tức;*

Chữ **hãy đến** - come^{H3212} chép trong câu 44 trên, đó là chữ יָלַךְ - yalak, số 3212 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: *đến, bước theo, theo đuổi, thực hiện đến cùng, ngay lập tức, mang theo bên mình, khởi hành, trải rộng ra, truyền bá ra, hãy làm cho thịnh vượng, hãy làm cho phát triển, hãy làm một cuộc hành trình;*

Chữ **kết** - make^{H3772} chép trong câu 44 trên, đó là chữ קָרַתְ - karath, số 3772 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: *sự cắt đứt, sự cắt bỏ, sự loại bỏ, hàm ý về sự làm một sự huỷ diệt hay là sử dụng một điều kiện hoặc sẽ liên minh hoặc là một sự mặc cả;*

Chữ **ước** - a covenant^{H1285} chép trong câu 44 trên, đó là chữ בְּרִית - beriyth, số 1285 ra từ chữ בָּרַח - barah, số 1262 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: *hiệp ước, thỏa ước, mối quan hệ liên minh, sự thỏa thuận, sự thương lượng, giao kèo, khế ước; để ăn, để thiêu đốt, để tiêu thụ, sử dụng;*

Chữ **làm chứng** - a witness^{H5707} chép trong câu 44 trên, đó là chữ עֵד - 'ed, số 5707 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: *sự làm chứng, bằng chứng, chứng có, dấu hiệu, chứng chỉ; bản sao lục, để nhắc lại, để thuộc lòng, để cam đoan, để xác nhận, để bao gồm, để chứa đựng, để hoàn thiện, để khôi phục lại, để cảnh báo, để gánh vác trách nhiệm, để trông nom;*

Trong các mạng lệnh mà Giê-Hô-Va Đức Chúa Trời đã ban cho dân Y-sơ-ra-ên tại núi Si-nai (1445B.C.), Đức Giê-Hô-Va đã cảnh cáo dân Y-sơ-ra-ên rằng: **“Hãy nói với dân chúng: Đức Giê-hô-va nói rằng: Ta chỉ sự hằng sống Ta mà thề, Ta sẽ đả các người tùy theo lời Ta đã nghe các người nói;”**(Dân số ký 14:28)

La-ban đã yêu cầu Gia-cốp lập một giao ước giữa Gia-cốp với La-ban về việc Gia-cốp đã tự quyết định theo ý mình, rời khỏi nhà của La-ban mà không báo cho La-ban biết và chính Gia-cốp đã không muốn biết chân giá trị của những pho tượng của La-ban quan trọng như thế nào đối với La-ban, khiến La-ban phải theo đuổi Gia-cốp để tìm kiếm, cùng những sự than thở của Gia-cốp đối với La-ban một cách thiếu hiểu biết và vô trách nhiệm đối với những sự ban cho của La-ban. Chính vì những lời tự bệnh vực mình và cố chấp của Gia-cốp nên La-ban đã tỏ cho Gia-cốp biết kể từ ngày đó về sau này, La-ban sẽ không có trách nhiệm đối với những sự mà Gia-cốp đã nhận được từ La-ban nữa, bởi Gia-cốp đã không nhận biết giá trị quan trọng của những sự mà người đã có được từ khi người đến với La-ban và được La-ban ban cho, đều thuộc về La-ban.

Những sự đã được chép đây là những sự đã xảy ra, đang xảy ra và sẽ tiếp tục xảy ra trong hàng ngũ những người tin đến Danh của Đức Chúa Jê-sus Christ và ngay cả với dân Y-sơ-ra-ên cũng vậy, vì hết thấy mọi người tin sẽ đến Đức Chúa Trời, hay tin đến Danh của Đức Chúa Jê-sus Christ, đều được gọi là dòng dõi của Áp-ra-ham, nên những sự đã xảy đến với Áp-ra-ham, với Y-sác và với Gia-cốp, cũng sẽ xảy đến với mọi người tin Chúa vậy, vì Lời Đức Chúa Trời đã chép trong Kinh-Thánh là con đường dẫn loài người đến với Đức Chúa Jê-sus Christ - Đấng cứu chuộc, Ngài là Thầy tế lễ thượng phẩm của Đức Chúa Trời.

Vì mục đích Giê-Hô-Va Đức Chúa Trời tạo nên loài người là để tìm một dòng dõi thánh, một nước thầy tế lễ, mà dòng dõi này bắt nguồn từ Áp-ra-ham, Y-sác và Gia-cốp và những sự đã chép về Áp-ra-ham, về Y-sác và về Gia-cốp đó đều là bóng về một dòng dõi thánh, một nước thầy tế lễ, sẽ được hoàn thành bởi quyền phép của Đức Thánh-Linh, Thần Lẽ thật, nghĩa là chỉ những người nào có đức tin nơi Đức Chúa Jê-sus Christ và được chuộc bởi huyết của Đức Chúa Jê-sus Christ và được bảo lãnh của Đức Chúa Jê-sus Christ ở trước mặt Đức Chúa Cha, thì những người đó mới nhận được những sự ban cho của Đức Thánh-Linh và nhờ những sự được ban cho đó mà nhận biết những sự sâu nhiệm của Lời Đức Chúa Trời được chép trong Kinh-Thánh.

Thi-Thiên 145:1-21: Hỡi Vua, là Đức Chúa Trời tôi, tôi sẽ tôn cao Ngài, chúc tụng Danh Ngài đến đời đời vô cùng. Hằng ngày tôi sẽ chúc tụng Chúa. Ngợi khen Danh Chúa đến đời đời vô cùng. Đức Giê-hô-va là lớn và đáng ngợi khen thay; Sự cao cả Ngài không thể dò xét được. Dòng dõi này sẽ ca tụng công việc Chúa cho dòng dõi kia, và rao truyền việc quyền năng của Chúa. Tôi sẽ suy gẫm về sự tôn vinh oai nghi rực rỡ của Chúa, và về công việc lạ lùng của Ngài. Người ta sẽ nói ra sự năng lực về việc đáng kinh của Chúa; Còn tôi sẽ rao truyền sự cao cả của Chúa. Người ta sẽ truyền ra kỷ niệm về sự nhân từ lớn của Chúa, và hát lớn lên sự công bình Chúa. Đức Giê-hô-va hay làm ơn, có lòng thương xót, chậm nóng giận, và đầy sự nhân từ. Đức Giê-hô-va làm lành cho muôn người, sự nhân từ Ngài giáng trên các vật Ngài làm nên. Hỡi Đức Giê-hô-va, các công việc Ngài sẽ ngợi khen Ngài; Những người thánh Ngài cũng sẽ chúc tụng Ngài. Họ sẽ nói về sự vinh hiển nước Chúa, thuật lại quyền năng của Chúa. Đấng tỏ ra cho con loài người biết việc quyền năng của Chúa, và sự vinh hiển oai nghi của nước Ngài. Nước Chúa là nước có đời đời, quyền cai trị của Chúa còn đến muôn đời. Đức Giê-hô-va nâng đỡ mọi người sa ngã, và sửa ngay lại mọi người cong khom. Con mắt muôn vật đều ngửa trông Chúa, Chúa ban cho chúng đồ ăn tùy theo thì. Chúa xòe tay ra, làm cho thỏa nguyện mọi loài sống. Đức Giê-hô-va là công bình trong mọi đường Ngài, hay làm ơn trong mọi công việc Ngài. Đức Giê-hô-va ở gần mọi người cầu khẩn Ngài. Tức ở gần mọi người có lòng thành thực cầu khẩn Ngài. Ngài làm thỏa nguyện mọi người kính sợ Ngài; Cũng nghe tiếng kêu cầu của họ, và giải cứu cho. Đức Giê-hô-va bảo hộ những kẻ yếu mến Ngài, song hủy diệt những kẻ ác. Miệng tôi sẽ đồn ra sự ngợi khen Đức Giê-hô-va; Nguyện cả loài xác thịt chúc tụng Danh thánh của Ngài, cho đến đời đời vô cùng.

Chúng ta hãy xem giao ước mà La-ban đã lập với Gia-cốp mang ý nghĩa gì liên quan đến sự cứu chuộc.

Sáng thế ký 31:45-46: Gia-cốp lấy một hòn đá, dựng đứng lên làm trụ; và nói cùng các anh em mình rằng: Hãy lượm góp đá lại. Chúng bèn góp đá lại, chất thành một đồng, rồi ngồi lên trên ăn bữa.

Chữ lấy - took^{H3947} chép trong câu 45 trên, đó là chữ לָקַח - laqach, số 3947 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: *sự cầm lấy, sự nắm lấy, sự chiếm lấy, sự giữ lấy, sự chấp nhận, sự thừa nhận, sự đem lại, sự mang lại, sự rút ra, sự đưa ra, sự giành được, sự thu được, sự kiếm được, sự mang theo;*

Chữ một hòn đá - a stone^{H68} chép trong câu 45 trên, đó là chữ אֶבֶן - 'eben, số 68 ra từ chữ בָּנָה - banah, số 1129 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: *hòn đá, để xây dựng, để sửa chữa, để tạo dựng, để tạo lập, khiến cho được tiếp tục, để làm cho vững lập, khiến cho được bền vững mãi mãi, được xây dựng từ một người vợ không có con trở thành mẹ của một gia đình thông qua những đứa con của người vợ lẽ;*

Chữ dựng đứng lên - set^{H7311} it up chép trong câu 45 trên, đó là chữ רָם - ruwm, số 7311 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: *đưa lên cao, dựng cao lên, được giương cao, tán dương, ca tụng, đề xướng, sắp đặt, sửa soạn;*

Chữ làm trụ - a pillar^{H4676} chép trong câu 45 trên, đó là chữ מַטְּסֵבָה - matstsebah, số 4676 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: *đặt vào vị trí, một tổ chức, một chức vụ, đài kỷ niệm, cột trụ, bố trí lực lượng, nơi đóng quân*

Chữ anh em - brethren^{H251} chép trong câu 46 trên, đó là chữ אָח - 'ach, số 251 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: *mối quan hệ anh em cùng một cha, sự giống hệt nhau;*

Chữ hãy lượm - gather^{H3950} chép trong câu 46 trên, đó là chữ לָקַח - laqat, số 3950 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: *hãy thu lượm, hãy nhặt lấy, hãy tìm kiếm cho được, sự chọn lọc, sự chọn lựa, phần tinh hoa tốt nhất, người được chọn, cái được chọn, lấy lại, tụ họp lại, tập trung lại;*

Chữ chất thành - made^{H6213} chép trong câu 46 trên, đó là chữ אָסַח - 'asah, số 6213 của tiếng Hê-bơ-rơ,

có nghĩa là: *sắp đặt, sắp xếp, tạo ra, làm ra, thực hiện, đạt tới mục đích, hoàn thành, làm xong, đề bạt, thăng chức cho, chọn lập, bổ nhiệm chức vụ, chỉ định vị trí, chịu trách nhiệm về, thi hành, rập theo khuôn, tạo theo hình, hành trình, duy trì, tuân theo, tôn trọng, tập luyện, theo đuổi, đáp ứng, phụng sự;*

Chữ **một đồng** - an heap^{H1530} chép trong câu 46 trên, đó là chữ גַּל - gal, số 1530 ra từ chữ גַּלְגַּל-galal, số 1556 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: *vật có thể cuộn lại, để lăn đi, để lăn xuống, để cuộn lại với nhau, đồng đá, để phủ trên xác chết, nguồn gốc, căn nguyên, công việc, để cam kết, trách nhiệm, để tìm kiếm cơ hội;*

Chữ **ăn bữa** - eat^{H398} chép trong câu trên, đó là chữ אָכַל-'akal, số 398 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: *ăn, nuốt, thiêu đốt, tiêu thụ, sử dụng, ăn ngấu nghiến, nhìn chòng chọc như nuốt lấy;*

Trọng ý nghĩa của hai câu 45 và 46 trên, nói về việc Gia-cốp đã làm theo yêu cầu của La-ban: **Vậy bây giờ, hè! chúng ta kết ước cùng nhau, để dùng làm chứng cho cậu và cháu.** Khi đến nhà của La-ban, Gia-cốp đi một mình, không có ai cùng đi với người, vậy thì *ai là anh em của Gia-cốp* vì theo ý nghĩa của chữ **anh em - brethren**^{H251} chép trong câu 46 trên, đó là chữ אָח-'ach, số 251 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: *mối quan hệ anh em cùng một cha, sự giống hệt nhau?*

Lời Chúa đã chép trong sách Sáng thế ký là Lời tri thức, báo trước về những sự thuộc về kế hoạch cứu chuộc của Đức Chúa Trời dành cho loài người và những sự đã được chép đó đều ở trong sự biết trước của Đức Chúa Trời, cùng những sự sẽ xảy đến với loài người, mà người ta không thể thay đổi được những sự đó.

Những người được gọi là *anh em của Gia-cốp* đây là bóng về những người sẽ hành động như Gia-cốp ở khắp trái đất này cho đến tận kỳ sau rốt, sẽ tập trung lại thành các hội chúng, thành các hệ phái, thành những nhóm người như những người Pha-ri-si, như những người Giu-đa đã bắt bớ Đức Chúa Jêsus Christ, như những tổ chức xưng mình là giáo hội, là các hệ phái mang danh nghĩa Tin-Lành có cùng quan điểm, cùng ý muốn, cùng đường lối, cùng mục đích theo ý của họ, là những người không chấp nhận, không cùng đường lối với Giê-Hô-Va Đức Chúa Trời (mà La-ban là bóng) mà hiệp nhau lại, mà cha của những người đó không phải là Giê-Hô-Va Đức Chúa Trời, như Đức Chúa Jêsus đã phán với những người Giu-đa đã tìm thế để giết Ngài vậy.

Giăng 8:37-47: Ta biết rằng các ngươi là dòng dõi Áp-ra-ham, nhưng các ngươi tìm thế để giết Ta, vì Lời của Ta không được chỗ nào ở trong lòng các ngươi. Ta nói điều Ta đã thấy nơi Cha Ta; còn các ngươi cứ làm điều đã học nơi cha mình. Chúng trả lời rằng: Cha chúng tôi tức là Áp-ra-ham, Đức Chúa Jêsus phán rằng: Nếu các ngươi là con Áp-ra-ham, thì chắc sẽ làm công việc của Áp-ra-ham. Nhưng hiện nay, các ngươi tìm mưu giết Ta, là người lấy lẽ thật đã nghe nơi Đức Chúa Trời mà nói với các ngươi; Áp-ra-ham chưa hề làm điều đó! Các ngươi làm công việc của cha mình. Chúng nói rằng: Chúng tôi chẳng phải là con ngoại tình; chúng tôi chỉ có một Cha, là Đức Chúa Trời. Đức Chúa Jêsus phán rằng: Ví bằng Đức Chúa Trời là Cha các ngươi, thì các ngươi sẽ yêu Ta, vì Ta bởi Đức Chúa Trời mà ra và từ Ngài mà đến; bởi chưng Ta chẳng phải đã đến tự mình đâu, nhưng ấy chính Ngài đã sai Ta đến. Tại sao các ngươi không hiểu Lời Ta? Ấy là bởi các ngươi chẳng có thể nghe được Lời của Ta. Các ngươi bởi cha mình, là ma quỷ, mà sanh ra; và các ngươi muốn làm nên sự ưa muốn của cha mình. Vừa lúc ban đầu nó đã là kẻ giết người, chẳng bền giữ được lẽ thật, vì không có lẽ thật trong nó đâu. Khi nó nói dối, thì nói theo tánh riêng mình, vì nó vốn là kẻ nói dối và là cha sự nói dối. Nhưng vì Ta nói lẽ thật, nên các ngươi không tin Ta. Trong các ngươi có ai bắt Ta thú tội được chăng? Nếu Ta nói lẽ thật, sao các ngươi không tin Ta? Ai ra bởi Đức Chúa Trời, thì nghe Lời Đức Chúa Trời; cho nên các ngươi chẳng nghe, tại các ngươi không thuộc về Đức Chúa Trời.

Những hòn đá mà Gia-cốp cùng các *anh em của người* đã lượm thành một đồng đó là bóng về tư tưởng, quan điểm, đường lối, sự toan tính, là ý nghĩa của chữ **chất thành** - made^{H6213} chép trong câu 46 trên, đó là chữ אָשָׁה-'asah, số 6213 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: *sự sắp đặt, sự sắp xếp, sự tạo ra, sự làm ra, sự thực hiện, đạt tới mục đích, hoàn thành, làm xong, sự đề bạt, sự thăng chức cho, sự chọn lập, sự bổ nhiệm chức vụ, sự chỉ định vị trí, sự chịu trách nhiệm về, sự thi hành, sự rập theo khuôn, sự tạo theo hình, cuộc hành trình theo kế hoạch, sự duy trì, sự tuân theo, sự tôn trọng, sự huấn luyện, theo đuổi, đáp ứng, phụng sự;*

Những người được chép là *anh em của Gia-cốp* đã thu lượm đá đó là bóng về việc họ đã tích tụ, đã chọn lựa những ý tưởng của lòng mình, là những sự họ cho là tinh hoa nhất, tốt nhất, hay nhất, chuẩn nhất để tập

trung lại làm tín lý, làm giáo lý cho hệ phái của họ, cho tổ chức của họ, cho giáo hội của họ, là ý nghĩa của chữ **hãy lượm - gather**^{H3950} chép trong câu 46 trên, đó là chữ לָקַט - **laqat**, số 3950 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: *hãy thu lượm, hãy nhặt lấy, hãy tìm kiếm cho được, sự chọn lọc, sự chọn lựa, phần tinh hoa tốt nhất, người được chọn, cái được chọn, lấy lại, tụ họp lại, tập trung lại;*

Những người mà Lời Chúa đã chép là **anh em của Gia-cốp** đó đã tập trung các ý tưởng của lòng mình lại thành một đồng đá, nhưng Lời Chúa đã dùng ngôn ngữ để chỉ ra cho chúng ta, là các tội tở của Ngài biết rằng, các tín lý ấy giống như **đường khoảng khoát** vậy, như cái **cửa rộng** dẫn đến sự hư mất, chứ không phải là đá để xây nên nhà thiêng liêng cho Đức Chúa Trời. Đồng đá đó có thể gọi đó là các bằng chứng chống lại chính họ, không phải để xây dựng, nhưng để vùi lấp xác thịt hay chết của họ, là ý nghĩa của chữ **một đồng - an heap**^{H1530} chép trong câu 46 trên, đó là chữ גַּל - **gal**, số 1530 ra từ chữ גַּלְגַּל - **galal**, số 1556 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: *vật có thể cuộn lại, để lăn đi, để lăn xuống, để cuộn lại với nhau, đồng đá, để phủ trên xác chết, nguồn gốc, căn nguyên, công việc, để cam kết, trách nhiệm, để tìm kiếm cơ hội;*

Bây giờ chúng ta hãy xem Lời Chúa đã chép gì về công việc của Gia-cốp và những người gọi là anh em của Gia-cốp vào thời điểm đó, nói gì về công việc của họ khác nhau là thế nào.

Sáng thế ký 31:47: **La-ban đặt tên đồng đá đó là Y-ê-ga Sa-ha-đu-ta; còn Gia-cốp kêu là Ga-lét.**

Bản King James version chép: ⁴⁷And Laban^{H3837} called^{H7121} it Jegarsahadutha^{H3026}: but Jacob^{H3290} called^{H7121} it Galeed^{H1567}.

Chữ **đặt tên - called**^{H7121} chép trong câu 47 trên, đó là chữ קָרָא - **qara'**, số 7121 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: *gọi, cho là, công bố, tuyên bố, nói ra, phát biểu, bày tỏ, gọi tên, định rõ;*

Chữ **Y-ê-ga Sa-ha-đu-ta - Jegarsahadutha**^{H3026} chép trong câu 47 trên, đó là chữ שָׂהַדוּתָא יַגַּר - **Y'gar 'sahadtha**, số 3026 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: *“đồng đá của những bằng chứng”*

Chữ **Ga-lét - Galeed**^{H1567} chép trong câu 47 trên, đó là chữ גַּלְעָד - **Gal'ed**, số 1567 ra từ chữ גַּל - **gal**, số 1530 và chữ עָד - **'ed**, số 5707 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: *vật có thể cuộn lại, để lăn đi, để lăn xuống, để cuộn lại với nhau (là bóng về đường lối của người ta), đồng đá, để phủ trên xác chết, nguồn gốc, căn nguyên, công việc, để cam kết, trách nhiệm, để tìm kiếm cơ hội;*

La-ban đã công bố đồng đá do Gia-cốp cùng các anh em của người dựng lên đó là *“đồng đá của những bằng chứng”*, hay có thể nói rộng ra cho đầy đủ nghĩa của lẽ thật, vì La-ban là bóng về Đức Thánh-Linh và lời công bố của La-ban gọi công việc mà Gia-cốp đã làm đó là bóng về các bằng chứng mà những người như Gia-cốp (vào thời điểm Gia-cốp trốn khỏi nhà La-ban) là những lý luận, đường lối, ý tưởng, những sự toan tính trong lòng của họ, không phải là đá góc nhà, không phải là đá để xây nên nhà thiêng liêng cho linh hồn loài người ẩn náu, mà là bằng chứng về những sự toan tính trong lòng của người ta và là đường lối của họ, chứ không phải là đường lối của Đức Chúa Trời.

Chúng ta hãy xem Lời của Đức Giê-hô-Va đã phán gì về đường lối của nhà Gia-cốp không phải là đường lối của Đức Giê-hô-Va như thế nào.

Ê-sai 28:1-22: **Khốn thay cho mào triều thiên kiêu ngạo của những bợm rượu Ép-ra-im, khốn thay cho hoa chóng tàn làm đồ trang sức đẹp nhất dân ấy, đóng tại nơi trứng màu mỡ của những người say rượu? Nay, từ nơi Chúa có một người mạnh và có quyền, giống như cơn bão mưa đá, như trận gió phá hại, như nước lớn vỡ bờ. Người sẽ lấy tay ném cả xuống đất. Mào triều thiên kiêu ngạo của những bợm rượu Ép-ra-im sẽ bị giày đập dưới chân. Cái hoa chóng tàn làm đồ trang sức đẹp nhất dân ấy, đóng tại nơi trứng màu mỡ, cũng sẽ giống như trái vả chín trước mùa hè: người ta thấy nó, vừa mới vào tay thì đã nuốt. Trong ngày đó, Đức Giê-hô-va vạn quân sẽ trở nên mào triều thiên chói sáng và mào miện rực rỡ của dân sót Ngài; sẽ trở nên thần công chánh cho kẻ ngồi trên tòa xét đoán, và sức mạnh cho những kẻ đuổi giặc nơi cửa thành. Song những kẻ ấy cũng choáng váng vì rượu, xiêu tó vì các thứ rượu mạnh. Thầy tế lễ và đấng tiên tri đều choáng váng vì rượu mạnh, bị rượu nuốt đi, nhân các thứ rượu mạnh mà xoàng ba; xem sự hiện thấy thì cất nghĩa sai, xử kiện thì vấp ngã; mưa ra ô ứ đầy bàn tiệc, chẳng có chỗ nào sạch! Vậy người sẽ dạy khôn cho ai, và khiến ai hiểu sự dạy dỗ mình? Có phải là dạy cho những**

trẻ con thoi bú, mới lia khỏi vú chẳng? Vì, với họ phải giềng mối thêm giềng mối, giềng mối thêm giềng mối; hàng thêm hàng, hàng thêm hàng; một chút chỗ này, một chút chỗ kia! Vậy nên Đức Giê-hô-va sẽ dùng môi lạ lưỡi khác mà phán cùng dân này. Ngài đã phán cùng nó rằng: Đây là nơi yên nghỉ; hãy để kẻ mệt nhọc được yên nghỉ. Đây là lúc mát mẻ cho các người. Thế mà họ chẳng chịu nghe. Lời Đức Giê-hô-va đối với họ sẽ là giềng mối thêm giềng mối, giềng mối thêm giềng mối; hàng thêm hàng, hàng thêm hàng; một chút chỗ này, một chút chỗ kia; hầu cho họ bước tới, thì ngã nhào và giập nát, sập bẫy, và bị bắt! Vậy nên, hỡi các người là những người ngạo mạn, cai trị dân này ở Giê-ru-sa-lem, hãy nghe Lời của Đức Giê-hô-va. Vì các người nói rằng: Chúng ta đã kết ước với sự chết, và giao ước cùng nơi âm phủ. Khi tai nạn hủy diệt trải qua, sẽ chẳng chạm đến ta đâu. Chúng ta lấy sự nói dối là nơi nương náu, sự gian lận làm nơi ẩn mình. Vậy nên, Chúa Giê-hô-va phán như vậy: Đây, Ta đặt tại Si-ôn một hòn đá để làm nền, là đá đã thử nghiệm, là đá góc quý báu, là nền bền vững: ai tin sẽ chẳng gấp rút. Ta sẽ lấy sự chánh trực làm dây đo, sự công bình làm chuẩn mực; mưa đá sẽ hủy diệt nơi ẩn náu bằng sự nói dối, nước sẽ ngập chỗ nương náu. Bấy giờ ước các người kết với sự chết sẽ phế đi, ước các người giao cùng nơi âm phủ sẽ không đứng được. Khi tai nạn hủy diệt trải qua, các người đều bị giày đạp. Mỗi lần tai nạn trải qua, sẽ bắt lấy các người, vì nó trải qua mọi buổi sớm mai, ngày và đêm; chỉ có sự kính sợ làm cho các người hiểu biết Lời dạy ấy. Giường ngủ quá không thể đuổi mình; mền hẹp quá không thể quán mình. Vì Đức Giê-hô-va sẽ dấy lên như ở núi Phê-ra-xim; Ngài nổi giận như tại trũng Ga-ba-ôn, đang làm việc Ngài, là việc khác thường, và làm công Ngài, là công lạ lùng. Vậy bây giờ, đừng khinh lờn nữa, e dây tới càng buộc chặt các người chẳng; vì ta có nghe từ nơi Chúa, là Đức Giê-hô-va vạn quân, lệnh truyền hủy diệt cả đất.

Ê-sai 55:1-13: Hỡi những kẻ nào khát, hãy đến suối nước! Và người nào không có tiền bạc, hãy đến, mua mà ăn! Hãy đến, mua rượu và sữa mà không cần tiền, không đòi giá. Sao các người trả tiền để mua đồ không phải là bánh? Sao các người đem công lao mình đổi lấy vật chẳng làm cho no? Hãy chăm chỉ nghe Ta, hãy ăn của ngon, và cho linh hồn các người vui thích trong của béo. Hãy nghiêng tai, và đến cùng Ta; hãy nghe Ta, thì linh hồn các người được sống. Ta sẽ lập với các người một giao ước đời đời, tức là sự nhân từ chắc thật đã hứa cùng Đa-vít. Đây, Ta đã lập người lên làm chứng kiến cho các nước, làm quan trưởng và quan tướng cho muôn dân. Đây, người sẽ kêu gọi nước mà người chưa hề biết, và nước chưa hề biết người sẽ chạy đến cùng người, vì cơ Giê-hô-va Đức Chúa Trời người, là Đấng Thánh của Y-sơ-ra-ên, là Đấng đã làm vinh hiển người. Hãy tìm kiếm Đức Giê-hô-va đang khi mình gặp được; hãy kêu cầu đang khi Ngài ở gần! Kẻ ác khá bỏ đường mình, người bất nghĩa khá bỏ các ý tưởng; hãy trở lại cùng Đức Giê-hô-va, Ngài sẽ thương xót cho, hãy đến cùng Đức Chúa Trời chúng ta, vì Ngài tha thứ dồi dào. Đức Giê-hô-va phán: Ý tưởng Ta chẳng phải ý tưởng các người, đường lối các người chẳng phải đường lối Ta. Vì các tầng trời cao hơn đất bao nhiêu, thì đường lối Ta cao hơn đường lối các người, ý tưởng Ta cao hơn ý tưởng các người cũng bấy nhiêu. Vả, như mưa và tuyết xuống từ trên trời và không trở lại nữa, mà đượm nhuần đất đai, làm cho sanh ra và kết nụ, đang có giống cho kẻ gieo, có bánh cho kẻ ăn, thì Lời nói của Ta cũng vậy, đã ra từ miệng Ta, thì chẳng trở về luống ruộng, mà chắc sẽ làm trọn điều Ta muốn, thuận lợi công việc Ta đã sai khiến nó. Vì các người sẽ đi ra vui vẻ, được đưa đi trong sự bình an. Trước mặt các người, núi và đồi sẽ trở tiếng ca hát, mọi cây cối ngoài đồng sẽ vỗ tay. Cây tùng sẽ mọc lên thay cho bụi gai, và cây sim sẽ lớn lên thay cho gai gộc; điều đó sẽ làm cho biết Danh Đức Giê-hô-va, và là một dấu đời đời không hề tuyệt diệt.

Bây giờ chúng ta hãy xem ý nghĩa về đồng đá do Gia-cốp cùng “các anh em của mình” tạo nên, khác với lời tuyên bố của La-ban về đồng đá đó như thế nào.

Sáng thế ký 31:47: La-ban đặt tên đồng đá đó là Y-ê-ga Sa-ha-đu-ta; còn Gia-cốp kêu là Ga-lét.

Chữ Ga-lét - Galeed^{H1567} chép trong câu 47 trên, đó là chữ גַּלְעָד - Gal'ed, số 1567 ra từ chữ גַּל - gal, số 1530 và chữ עֵד - 'ed, số 5707 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: vật có thể cuộn lại, để lăn đi, để lăn xuống, để cuộn lại với nhau (là bóng về đường lối của người ta), đồng đá, để phủ trên xác chết, nguồn gốc, căn nguyên, công việc, để cam kết, trách nhiệm, để tìm kiếm cơ hội;

Gia-cốp đã gọi đồng đá mà người đã cùng với “các anh em mình” tạo nên đó, là bóng về những lý luận,

những ý tưởng ở trong lòng của Gia-cốp và trong lòng của những người (anh em) giống như mình, sẽ nói ra, sẽ hành động, sẽ làm thành những điều đã toan tính ở trong lòng đó, là **Ga-lét**, nghĩa là **những bằng chứng** về cái lòng của Gia-cốp và của những người được gọi là anh em của Gia-cốp ở trước mặt Đức Chúa Trời.

Giê-Hô-Va Đức Chúa Trời sẽ đãi người ta tùy theo những lời mà Ngài đã nghe người ta nói, mà các lời người ta đã nói ra sẽ là bằng chứng về những sự có ở trong lòng và như vậy, các lời tri thức của Đức Chúa Trời chép trong sách Sáng thế ký đó là điều Giê-Hô-Va Đức Chúa Trời đã biết trước về những sự mà người ta sẽ nghị luận, sẽ toan tính ở trong lòng mình, trước những công việc của Đức Giê-Hô-Va.

Đống đá mà Gia-cốp đã gọi là Ga-lét đó không được dùng để xây dựng nên đền thờ của Đức Chúa Trời, nhưng theo ý nghĩa của Ga-lét trong ngôn ngữ Hê-bơ-rơ, thì những hòn đá mà Gia-cốp và các anh em của người đã tạo nên đó, sẽ lăn xuống và những đá đó sẽ là bằng chứng nghịch lại những sự kiêu ngạo, những sự toan tính, những sự nổi loạn và công việc của họ làm ra đó sẽ vùi lấp thân thể xác thịt hay chết của họ, vì họ đã không nhường sự vinh hiển cho Đức Chúa Trời, nhưng lại tìm kiếm cho mình sự vinh hiển đến từ loài người xác thịt. Họ phải chịu trách nhiệm với những sự họ đã làm ra không theo ý muốn của Đức Chúa Trời.

Giê-Hô-Va Đức Chúa Trời biết trước rằng, tuyển dân của Ngài, tức là những người xưng Giê-Hô-Va Đức Chúa Trời là Đức Chúa Trời của họ và những người sẽ tin đến Danh của Đức Chúa Jêsus Christ, cũng sẽ nghe theo lời truyền khẩu của loài người, mà bỏ Lời của Đức Chúa Trời và những người như vậy sẽ cho rằng đường lối của Đức Chúa Trời không bằng phẳng. Vì khi Gia-cốp tự cho mình đã đủ sức, với hai đạo quân mà người có được từ khi người đến ở với La-ban, thì người có thể trở về nhà cha mình trong sự giàu có và sự thịnh vượng, nên khi người thấy La-ban không tìm được mấy pho tượng của người, thì Gia-cốp đã cho rằng, những sự khó nhọc bởi công lao của mình khi chăn bầy cho La-ban mà có được, đó là phần thưởng của Đức Chúa Trời ban cho mình, cũng như vào thời kỳ sau rốt này, là thời kỳ của Hội-Thánh Lao-đi-xê, người ta đã tự hào về sự giàu có của mình về các hệ thống nhà thờ, số người tin theo tín lý, đường lối, công việc của họ là rất đông, mọi người trong những hệ phái, tổ chức của họ đều được bình an và họ gọi đó là phước hạnh của Đức Chúa Trời ban cho, bởi vì họ đã trung tín thờ phượng Chúa, trung tín học Lời Chúa và họ đã mở được nhiều trường thần học và đào tạo rất nhiều người được họ phong chức mục sư, nhưng hết thấy tổ chức của họ đều không phải là một dòng dõi thánh, không phải là một nước thầy tế lễ và họ không hề có ảnh tượng của Đức Chúa Trời.

Khải huyền 3:14-22: Người cũng hãy viết cho thiên sứ của Hội thánh Lao-đi-xê rằng: Đây là Lời phán của Đấng A-men, Đấng làm chứng thành tín chân thật, Đấng làm đầu cội rễ cuộc sáng thế của Đức Chúa Trời: Ta biết công việc của ngươi; ngươi không lạnh cũng không nóng. Ước gì ngươi lạnh hoặc nóng thì hay! Vậy, vì ngươi hâm hẩm, không nóng cũng không lạnh, nên Ta sẽ nhả ngươi ra khỏi miệng Ta. Vả, ngươi nói: ta giàu, ta nên giàu có rồi, không cần chi nữa; song ngươi không biết rằng mình khổ sở, khốn khó, nghèo ngặt, đui mù và lỏa lồ. Ta khuyên ngươi hãy mua vàng thử lửa của Ta, hầu cho ngươi trở nên giàu có; mua những áo trắng, hầu cho ngươi được mặc vào và điều xấu hổ về sự trần truồng ngươi khỏi lộ ra; lại mua thuốc xức mắt để thoa mắt ngươi, hầu cho ngươi thấy được. Phàm những kẻ Ta yêu thì Ta quả trách sửa phạt; vậy hãy có lòng sốt sắng, và ăn năn đi. Nay, Ta đứng ngoài cửa mà gõ; nếu ai nghe tiếng Ta mà mở cửa cho, thì Ta sẽ vào cùng người ấy, ăn bữa tối với người, và người với Ta. Kẻ nào thắng, Ta sẽ cho ngồi với Ta trên ngôi Ta, như chính Ta đã thắng và ngồi với Cha Ta trên ngôi Ngài. Ai có tai, hãy nghe Lời Đức Thánh Linh phán cùng các Hội thánh!

Đức Chúa Jêsus Christ đã cảnh cáo hết thấy những người đến nghe Ngài giảng, về việc các tiên tri giả và các giáo sư giả sẽ đến, sẽ mạo danh là tôi tớ Chúa mà dỗ dành nhiều người đi theo họ, đi sai đường lối của Đức Chúa Trời mà dẫn đến sự hư mất.

Ma-thi-ơ 7:13-27: Hãy vào cửa hẹp, vì cửa rộng và đường khoáng khoáng dẫn đến sự hư mất, kẻ vào đó cũng nhiều. Song cửa hẹp và đường chật dẫn đến sự sống, kẻ kiếm được thì ít. Hãy coi chừng tiên tri giả, là những kẻ mang lối chiên đến cùng các ngươi, song bề trong thật là muông sói hay cắn xé. Các ngươi nhờ những trái nó mà nhận biết được. Nào có ai hái trái nho nơi bụi gai, hay là trái vả nơi bụi tật lê? Vậy, hễ cây nào tốt thì sanh trái tốt; nhưng cây nào xấu thì sanh trái xấu. Cây tốt chẳng sanh được trái xấu, mà cây xấu cũng chẳng sanh được trái tốt. Hễ cây nào chẳng sanh trái tốt, thì phải đốn mà chụm đi. Ấy vậy, các ngươi nhờ những trái nó mà nhận biết được. Chẳng phải hễ những kẻ nói cùng Ta rằng: Lạy Chúa, lạy Chúa, thì đều được vào nước thiên đàng đâu; nhưng chỉ kẻ làm theo ý muốn của

Cha Ta ở trên trời mà thôi. Ngày đó, sẽ có nhiều người thưa cùng Ta rằng: Lạy Chúa, lạy Chúa, chúng tôi chẳng từng nhân Danh Chúa mà nói tiên tri sao? nhân Danh Chúa mà trừ quỷ sao? và lại nhân Danh Chúa mà làm nhiều phép lạ sao? Khi ấy, Ta sẽ phán rõ ràng cùng họ rằng: Hỡi kẻ làm gian ác, Ta chẳng biết các ngươi bao giờ, hãy lui ra khỏi Ta! Vậy, kẻ nào nghe và làm theo Lời Ta phán đây, thì giống như một người khôn ngoan cất nhà mình trên hòn đá. Có mưa sa, nước chảy, gió lay, xô động nhà ấy; song không sập, vì đã cất trên đá. Kẻ nào nghe Lời Ta phán đây, mà không làm theo, khác nào như người dại cất nhà mình trên đất cát. Có mưa sa, nước chảy, gió lay, xô động nhà ấy, thì bị sập, hư hại rất nhiều.

Sáng thế ký 31:48-50: La-ban nói rằng: **Đống đá này ngày nay làm chứng cho cậu và cháu đó. Cho nên chúng gọi là Ga-lét. Mà cũng gọi là Mích-ba, vì La-ban có nói thêm rằng: Khi chúng ta phân cách nhau, cậu xin Đức Giê-hô-va coi sóc cậu và cháu. Nếu cháu hành hạ các con gái cậu, nếu cưới vợ khác nữa, thì hãy giữ mình! Chẳng phải người thường soi xét ta đâu, bèn là Đức Chúa Trời làm chứng cho chúng ta vậy.**

Chữ **làm chứng** - a witness^{H5707} chép trong câu 48 trên, đó là chữ עֵד - 'ed, số 5707 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: *sự làm chứng, bằng chứng, chứng cứ, dấu hiệu, chứng chỉ; bản sao lục, để nhắc lại, để thuộc lòng, để cam đoan, để xác nhận, để bao gồm, để chứa đựng, để hoàn thiện, để khôi phục lại, để cảnh báo, để gánh vác trách nhiệm, để trông nom;*

Chữ **Mích-ba** - Mizpah^{H4709} chép trong câu 49 trên, đó là chữ מִצְפָּה-Mitspah, số 4709 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: *tháp canh, chòi canh, quan sát, nhận xét, theo dõi, tuân theo, chú ý giữ, tôn trọng, chờ đợi;*

Chữ **coi sóc** - watch^{H6822} chép trong câu 49 trên, đó là chữ שָׁפַח-tsaphah, số 6822 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: *sự nhìn ra chung quanh, theo dõi, quan sát, nhận xét, canh gác, canh phòng, để ý, coi chừng;*

Chữ **phân cách** - absent^{H5641} chép trong câu 49 trên, đó là chữ קָתַר-cathar, số 5641 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: *sự vắng mặt, không nhìn thấy mặt nhau, bị che khuất, được che giấu cách kín đáo, điều bí mật được giấu kín,*

Chữ **hành hạ** - afflict^{H6031} chép trong câu 50 trên, đó là chữ אָנַח-anah, số 6031 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: *sự coi thường, sự bắt nạt, sự hà hiếp, sự đánh bại, sự khinh miệt, sự làm cho úu phiền, sự làm cho đau buồn, sự làm mất giá trị, sự làm cho thất vọng, sự ngược đãi, bị gọt dũa, sự đối xử khắc nghiệt, sự làm cho suy nhược, sự làm cho vắn đục, sự làm cho ô-uế, sự làm cho bị cướp đoạt;*

Chữ **vợ khác** - other wives^{H802} chép trong câu 50 trên, đó là chữ אִשָּׁה-ishshah, số 802 ra từ chữ אִשָּׁה-iysh, số 376 và chữ אִשָּׁה-enowsh, số 582 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: *đàn bà, người nữ giống cái, vợ, vật có sự chết, loài người, bị bệnh tật, bị ốm yếu, bị bệnh không thể chữa được, không còn hy vọng, đau khổ, tai ương, bạc nhược, mỏng manh, tạm bợ,*

La-ban đã cảnh cáo Gia-cốp về việc nếu Gia-cốp hành hạ, ngược đãi các con gái của La-ban, nghĩa là Đức Thánh-Linh cảnh cáo hết thảy mọi người mang danh là người tin Chúa trong bất kỳ hệ phái nào, hội chúng nào trên đất này, nếu họ có hành động nghịch lại Luật pháp văn tự cùng Lễ thật, là Luật pháp của Thánh-Linh sự sống, là Lời hằng sống và bền vững của Đức Chúa Trời (mà Ra-chên, con nhỏ của La-ban là bóng về Luật pháp văn tự, còn Lê-a, con lớn của La-ban là bóng về Lễ thật, là Luật pháp của Thánh-Linh sự sống, là Lời hằng sống và bền vững của Đức Chúa Trời), mà ý nghĩa của chữ **hành hạ** - afflict^{H6031} chép trong câu 50 trên, đó là chữ אָנַח-anah, số 6031 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: *sự coi thường, sự bắt nạt, sự hà hiếp, sự đánh bại, sự khinh miệt, sự làm cho úu phiền, sự làm cho đau buồn, sự làm cho mất giá trị, sự làm cho thất vọng, sự ngược đãi, bị gọt dũa, sự đối xử khắc nghiệt, sự làm cho suy nhược, sự làm cho vắn đục, sự làm cho ô-uế, sự làm cho bị cướp đoạt;* thì Giê-hô-va Đức Chúa Trời sẽ phán xét những kẻ đó.

Các thầy tế lễ, các thầy thông giáo trong Y-sơ-ra-ên và rất nhiều người mang danh là người giảng Tin-Lành trong nhiều hệ phái ở trên đất này, đã và đang vi phạm mạng lệnh này, khi họ cố ý thay đổi ý nghĩa, cố ý loại bỏ các chữ (đã chép trong Kinh-Thánh) trong các mạng lệnh của Đức Chúa Trời và của Đức Chúa Jêsus Christ, mà dạy người ta tin theo tín lý của họ. Họ cũng vi phạm lời cảnh cáo của Đức Thánh-Linh (mà La-ban là bóng)

về việc họ cưới vợ khác bên cạnh những sự họ đang có, là Lời của Đức Chúa Trời chép trong Kinh-Thánh. Vì Gia-cốp là bóng về linh hồn người tin Chúa, Ra-chên và Lê-a là bóng về Lời của Đức Chúa Trời (cả Luật pháp văn tự và Lễ thật) được ban cho loài người (mà Gia-cốp là bóng). Rất nhiều tổ chức, nhiều hệ phái mang danh là Hội-Thánh Tin-Lành, nhưng đã lấy tín lý do loài người xác thịt tạo nên để làm nền tảng cho tổ chức của họ, cho hội chúng của họ, thay vì tôn trọng tuyệt đối Lời của Đức Chúa Trời đã chép trong Kinh-Thánh cả Cựu-ước và Tân-ước. Vì ngay từ khi Hội-Thánh của Đức Chúa Jêsus Christ được Đức Thánh-Linh thành lập trên đất này, ma quỷ đã lừa dối nhiều người, khiến nhiều người trở thành tiên tri giả, thành giáo sư giả mà giảng dạy những tín lý sai lệch, nghịch lại Luật pháp của Đức Chúa Trời, ngăn trở công việc của Đức Thánh-Linh, như sứ đồ Phao-lô đã làm chứng về những sự đó qua chức vụ của các tông đồ của Đức Chúa Jêsus Christ.

2 Cô-rinh-tô 4:1-18: **Vậy nên, chúng tôi nhờ sự thương xót đã ban cho, mà được chức vụ này, thì chúng tôi chẳng ngã lòng; nhưng chúng tôi từ bỏ mọi điều hổ thẹn giấu kín. Chúng tôi chẳng theo sự dối gạt, và chẳng giả mạo Lời Đức Chúa Trời, nhưng trước mặt Đức Chúa Trời chúng tôi tỏ bày lẽ thật, khiến lương tâm mọi người cho chúng tôi là đáng chuộc. Nếu Tin Lành của chúng tôi còn che khuất, là chỉ che khuất cho những kẻ hư mất, cho những kẻ chẳng tin mà chúa đời này đã làm mù lòng họ, hầu cho họ không trông thấy sự vinh hiển chói lọi của Tin Lành Đấng Christ, là ảnh tượng của Đức Chúa Trời. Vả, chúng tôi chẳng rao giảng chính mình chúng tôi, nhưng rao giảng Đức Chúa Jêsus Christ, tức là Chúa; và vì tình yêu mến Đức Chúa Jêsus mà chúng tôi xưng mình là tông đồ của anh em. Vì Đức Chúa Trời, là Đấng có phán: Sự sáng phải soi từ trong sự tối tăm! đã làm cho sự sáng Ngài chói lòa trong lòng chúng tôi, dặng sự thông biết về vinh hiển Đức Chúa Trời soi sáng nơi mặt Đức Chúa Jêsus Christ. Nhưng chúng tôi đặng của quý này trong chậu bằng đất, hầu cho tỏ quyền phép lớn dường ấy là bởi Đức Chúa Trời mà ra, chứ chẳng phải bởi chúng tôi. Chúng tôi bị ép đủ cách, nhưng không đến cùng; bị túng thế nhưng không ngã lòng; bị bắt bớ, nhưng không đến bỏ; bị đánh đập, nhưng không đến chết mất. Chúng tôi thường mang sự chết của Đức Chúa Jêsus trong thân thể mình, hầu cho sự sống của Đức Chúa Jêsus cũng tỏ ra trong thân thể chúng tôi. Bởi chúng tôi là kẻ sống, vì cơ Đức Chúa Jêsus mà hằng bị nộp cho sự chết, hầu cho sự sống của Đức Chúa Jêsus cũng được tỏ ra trong xác thịt hay chết của chúng tôi; vậy thì sự chết làm trong chúng tôi, còn sự sống trong anh em. Vì chúng tôi có đồng một lòng tin, y như lời Kinh Thánh rằng: Ta đã tin, cho nên ta nói, cũng vậy, chúng tôi tin, cho nên mới nói, vì biết rằng Đấng đã khiến Đức Chúa Jêsus sống lại, cũng sẽ làm cho chúng tôi sống lại với Đức Chúa Jêsus, và làm cho chúng tôi ứng hầu với anh em trước mặt Ngài. Bởi chứng mọi điều đó xảy đến vì cơ anh em, hầu cho ân điển rải ra cách dư dật, khiến sự tạ ơn nơi nhiều người hơn cũng dư dật, mà thêm vinh hiển cho Đức Chúa Trời. Vậy nên chúng ta chẳng ngã lòng, dầu người bề ngoài hư nát, nhưng người bề trong cứ đổi mới càng ngày càng hơn. Vì sự hoạn nạn nhẹ và tạm của chúng ta sanh cho chúng ta sự vinh hiển cao trọng đời đời, vô lượng, vô biên, bởi chúng ta chẳng chăm sự thấy được, nhưng chăm sự không thấy được; vì những sự thấy được chỉ là tạm thời, mà sự không thấy được là đời đời không cùng vậy.**

Sáng thế ký 31:51- 55: **La-ban lại nói cùng Gia-cốp rằng: Đây đồng đá, đây cây trụ mà cậu đã dựng lên giữa cậu và cháu đây. Đồng đá này và cây trụ này làm chứng rằng cậu chẳng qua khỏi đây, đi đến nơi cháu, và cháu cũng chẳng vượt khỏi đây, đi đến nơi cậu, trong khi có ý muốn làm hại nhau. Cầu xin Đức Chúa Trời của Áp-ra-ham, Đức Chúa Trời của Na-cô, Đức Chúa Trời của cha các người đó đoán xét cho chúng ta! Gia-cốp chỉ Đấng của Y-sác, cha mình, kính sợ mà thôi. Đoạn, người dâng một của lễ tại trên núi, và mời các anh em mình dùng bánh. Vậy, chúng dùng bánh, rồi ở ban đêm trên núi. La-ban dậy sớm, hôn các con trai và các con gái mình, và chúc phước cho, rồi đi trở về nhà mình.**

Người dịch bản tiếng Việt đã ngộ nhận hai chữ **làm chứng** trong câu 2 làm một, trong khi bản tiếng Hê-bơ-rơ gốc chép hai chữ **làm chứng** đó với *hai chữ khác nhau*, không đồng âm và cũng không hoàn toàn đồng nghĩa, đó là chữ : **be witness**^{H5707} ở phần đầu câu 52, đó là chữ **עֵד**-‘ed, số 5707 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: **bằng chứng, chứng cứ, vật chứng, chứng cứ, dấu hiệu, người làm chứng;**

Còn chữ **làm chứng** - **be witness**^{H5713} chép ở giữa câu 52, đó là chữ **עֵדָה**- ‘edah, số 5713 ra từ chữ **עֵד**-‘ed, số 5707 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: **sự chứng nhận, sự nhận thực, lời chứng luôn luôn được yêu cầu phải**

có bởi thần linh; bằng chứng, chứng cứ, vật chứng, chứng cứ, dấu hiệu, người làm chứng;

Chữ **đã dựng - have cast**^{H3384} chép trong câu 51 trên, đó là chữ **הָרַךְ** - **yarah**, số 3384 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: **đã ném, đã quăng, đã chỉ ra, đã vạch ra, đã nhắm mục đích, đã chỉ dạy, đã chỉ đạo, đã cai quản, đã sắp đặt, đã bố trí, đã thông báo, đã chỉ thị, đã tỏ ra rõ ràng;**

Chữ **không thể vượt qua - will not pass**^{H5674} **over**^{H5674} chép trong câu 52 trên, đó là chữ **עָבַר** - **'abar**, số 5647 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: **không thể đi qua, không thể vượt qua, không thể chuyển nhượng, không thể vi phạm, không thể đi trú tới, không thể phai nhạt, không thể phá huỷ, không thể nhiễm vào, không thể đồng hoá, không thể che giấu, không thể thay đổi, không thể chuyển hướng;**

Chữ **làm hại - for harm**^{H7451} chép trong câu 52 trên, đó là chữ **רָא** - **ra'**, số 7451 của tiếng Hê-bơ-rơ, có nghĩa là: **không chấp nhận, không vừa ý, hành động xấu xa, độc ác, hiểm độc, làm hại, thù nghịch, làm tổn thương, trái ngược, hành vi chống đối, gây tổn hại, gây sự rắc rối;**

Lời của La-ban (là bóng về Đức Thánh-Linh) đã nói đó là giao ước không thể thay đổi cho sự cứu chuộc nhân loại, vì các Lời được chép trong Kinh-Thánh đó là Lời của Đức Chúa Trời và không thể bỏ được và giao ước đó đã được lập với Gia-cốp, là người mà muôn dân trên đất này sẽ nhờ người và dòng dõi người mà được phước, điều đó có nghĩa là muôn dân trên đất này phải nhìn vào công việc của Giê-Hô-Va Đức Chúa Trời đã làm với Áp-ra-ham, đã làm với Y-sác và đã làm với Gia-cốp, sẽ được áp dụng trên hết thảy những người sẽ được xưng là dòng dõi của Áp-ra-ham, trong đó có Y-sác và Gia-cốp.

La-ban đã nói rằng: **Cầu xin Đức Chúa Trời của Áp-ra-ham, Đức Chúa Trời của Na-cô, Đức Chúa Trời của cha các người đó đoán xét cho chúng ta!**

Nghĩa là loài người trên đất này trải các thời đại, sẽ không thể sử dụng bất kỳ tín lý nào hay là luật định nào của loài người xác thịt tạo ra để thay thế cho giao ước của Đức Chúa Trời, vì Giê-Hô-Va Đức Chúa Trời là Đấng đã tạo nên muôn vật trong sự khôn ngoan và sự mưu luận của Ngài và Thần của Đức Giê-Hô-Va ở trong mọi sự và Ngài là Đấng làm nên mọi sự đó trong sự mưu luận và sự biết trước của Ngài, sẽ đoán xét hết thảy loài người theo mọi sự đã được chép trong Luật pháp của Ngài, mà Luật pháp của Đức Chúa Trời là Giao-ước của Đức Chúa Trời lập với loài người.

Truyện đạo 3:14-15: Ta biết rằng mọi việc Đức Chúa Trời làm nên còn có đời đời: người ta chẳng thêm gì được, cũng không bớt chiặng; Đức Chúa Trời làm như thế, để loài người kính sợ trước mặt Ngài. Điều chi hiện có, đã có ngày xưa; điều gì sẽ xảy đến, đã xảy đến từ lâu rồi: Đức Chúa Trời lại tìm kiếm việc gì đã qua.

Cho đến tận ngày sau rốt này, nhiều người mang danh là người tin Chúa nhưng không vâng phục các mạng lệnh cùng các điều răn của Đức Chúa Trời, không vâng phục các mạng lệnh của Đức Chúa Jêsus Christ, nhưng lại sẵn sàng tin theo lời của loài người xác thịt mà không hề kiểm chứng qua những Lời đã chép trong Kinh-Thánh, cùng câu hỏi Đức Thánh-Linh để tìm kiếm các ấn chứng của Ngài, trước khi quyết định đi theo những người đó, thì những người như vậy sẽ không bao giờ có thể vượt qua được giao ước mà La-ban (là bóng về Đức Thánh-Linh) đã lập với Gia-cốp.

Đó là lý do mà Đức Chúa Jêsus Christ đã phán về những người Pha-ri-si, là bóng về những người mang danh là người tin Chúa, nhưng không sống theo ý muốn của Đức Chúa Trời, mà sống theo ý muốn của xác thịt mình, rằng: **“Hỡi kẻ giả hình! Ê-sai đã nói tiên tri về các ngươi phải lắm, mà rằng: Dân này lấy môi miếng thờ kính Ta; Nhưng lòng chúng nó xa Ta lắm. Sự chúng nó thờ lạy Ta là vô ích, vì chúng nó dạy theo những điều răn mà chỉ bởi người ta đặt ra. Đoạn, Ngài gọi đoàn dân đến, mà phán rằng: Hãy nghe, và hiểu. Chẳng phải điều chi vào miệng làm đơ dáy người; nhưng điều chi ở miệng ra, ấy mới là điều làm đơ dáy người vậy! Môn đồ bèn lại gần, mà thưa rằng: Thầy có hay rằng người Pha-ri-si nghe Lời thầy nói mà phiền giận chăng? Ngài đáp rằng: Cây nào mà Cha Ta trên trời không trồng, thì phải nhổ đi. Hãy để vậy: đó là những kẻ mù làm người dẫn đưa; nếu kẻ mù dẫn đưa kẻ mù, thì cả hai sẽ cùng té xuống hố.”** (Ma-thi-ơ 15:7-14)